(THE WORKERS' WORD)
The Lithuanian Workers' Weekly, Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association, 325 Queen St. W., Box 31, Toronto, Ont., Canada

DARBININKŲ ŽODIS

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS

SUBSCRIPTION RATES:
In Canada and Great Britain: One Year $2.00; 6 Months $1.00.
In All Other Countries: One Year $2.50; 6 Months $1.25. Single Cp. 5 c.

Nr. 44 (143) KETVIRTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 29, 1936, TORONTO, ONTARIO METAI V

Madridas Labiau Apsupamas Italijos Tankais Ir Vokietijos Orlaiviais

Tačiau Dar Yra Vilties Atmušti Fašistus

FAŠISTAI UŽĖMĖ KETURIS KAIMUS NETOLI MADRIDO

Madridas, Spalio 26.—Italijos [illegible]maži tankai darydami po 50 my[illegible]ių į valandą ir kulkosvaidžiais [illegible]edami aplinkui mirtį, prasimū[illegible] pro lojalistų linijas ir artinasi prie Madrido. Paskui tankus [illegible]eka fašistų raitėliai kardais [illegible]apodami kas tik pasimaišo.

Madrido valdžia dar 50,000 [illegible]monių pristatė prie apkasų ka[illegible]imo ir Madride vyrauja nuo[illegible]monė, kad fašistai sutiks neikė[illegible]ą surprizą prie pat Madrido [illegible]vartų.

Per neatlaidžią mūšio ugnį fa[illegible]istai prasimušė ir užėmė 4 kai[illegible]mus netoli Madrido.

Pusantro šimto fašistų orlai[illegible]vių skraido virš Madrido miesto ir mėto lapelius šaukiančius pa[illegible]siduoti geruoju. Į pietų pusę nuo Madrido fašistai už 16 mylių. Į vakarus nuo Madrido fašistai tik už 10 mylių.

Iš fašistų stovyklos skleidžiamos žinios per radio ir lapeliais, kad jie pavers į trupinius Madridą, jei Madridas nepasiduos geruoju. Lojalistai gerai žino, kad pasidavus geruoju, vistiek gręsia mirtis, todel nusitarę geriau kristi kovoje kaujantis iki paskutinio žmogaus.

Paskutinėse dienose lietus aplink Madridą sutrukdė prisiartinimą sunkiųjų kanuolių iš fašistų pusės.

PORTUGALIJA NUTRAUKĖ VISUS DIPLOMATINIUS RYŠIUS SU ISPANIJA

Sudarius lyg vieną kūną Portugalija su Vokietija ir Italija, vakar nutraukė visus diplomatinius ryšius su Ispanijos valdžia. Ispanijos valdžia kaltina Portugaliją, kad ji paskandinusi Ispanų laivą su 40 jūreivių.

Fašistų stovyklos paleido gandus, kad Sovietų Sąjunga atsiunčianti 20,000 savanorių kareivių Ispanijos valdžiai talkon. Taipgi atsiunčianti 30 karo laivų su ginklais ir amunicija iš Juodųjų jūrų. Tačiau iš paskutinių šaltinių tas nepatvirtinta.

Madrido valdžia nurodo, kad spalių 19 dienos nakty, vokiečiai atsiuntę 15 submarinų į Viduržemio jūras per Gibraltaro sąsiaurį. O spalių 8 d. 160 vokiečių kareivių su 12 priešorlaivinių kanuolių atvyko į Sevile ir prisidėjo prie fašistų fronto.

Aldermanas Schubert Siūlo Vaistus Prieš Raudonuos.

Montreal, Spalio 22.—Joseph Schubert, Montrealo darbiečių aldermanas, kuris kandidatuos į aldermanus šiais metais, ant Labor Party tikieto, reporteriams pareiškė, kad geriausias kelias sulaikymui komunizmo. tai sutrumpinimas darbo valandų. Tik sumažinant bedarbių skaičių galima sumažinti komunizmo augimą, jis sako.

Matomai del baimės komunizmo, jis sakosi reikalausiąs, kad federalė bedarbės naikinimo komisija rimtai susirūpintų bedarbių likimu. Jis siūlysiąs jai eiti į industrijas ir ištirti, kiek daugiau darbininkų būtų galima samdyti išleidžiant daugiau pinigų gamybai, sutrumpinant darbo dieną.

Daugelis Montrealo darbininkų mano, kad su komunizmo baubu jis nori pasigauti balsus tų, kurie bijo komunizmo.

Montreal, Que., Spalių 26.—Kvebeko premieras Duplessis uždraudė rodyti Kvebeko provincijoj Sovietų filmas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Montrealas, Spalio 28. — Fašistai paliko grąsinantį raštelį prie knygyno durų 2093 Bleury St., kad išsprogdinsią knygyną, jei per 3 dienas neuždarys. Policija esanti su jais, sako raštelis. Palikus raštelį buvo patelefonuota naktiniam sargui, kad eitų pasiimti prie durų.

Barcelona, Spal. 28.—Katalonijos valdžia išleido parėdymą. kad visi didieji fabrikai bus kontroliuojami pačių darbininkų. Tačiau nenusavinami.

Madridas, Spal. 28. — Fašistų orlaiviai ir raitėliai, po didelių mūšių ties Tardienta, stumiasi pirmyn į rytus Tačiau įsileidus į slėnį tarp Huesca ir Zaragosa buvo sumušti.

Oviedo, Spal. 28. — Asturijos mainieriai atmušo dideles fašistų atakas ir užėmė gelžkelio dirbtuvės ir keletą namų Oviedo priemiesty. Oviedo miestas tebėra fašistų rankose.

Madridas, Spal. 28.—Ispanijos socialistų partija išsiuntė pareiškimus socialistų Internacionalui ir Francijos Socialistų Partijai, kuriuose raginama vienytis su komunistais, kad atmušus fašizmą. Ragina kalbėtis su Sovietų Sąjunga del neutralumo ir greičiausia atitaisyti tą milžinišką klaidą, kuri sulaikė Ispanijos valdžią nuo gavimo ginklų ir privedė prie tokių skerdynių. Pareiškime sako, kad susivienyję pasaulio darbininkai lengvai galėtų ne tik atsilaikyti prieš fašizmą, bet ir didžiasias valstybes priversti neremti fašistų.

Komunistų I n t ernacionalas senai ir pakartotinai siūlo tokią vienybę; Socialistų Internacionalas pakartotinai tą atmeta, ignoruoja, sakydami, kad neskubu, nesvarbu.

Maskva, Spal. 27.—Į žinių agentūros užklausimą apie Stalino mirtį, drg. Stalinas davė atsakymą savo ranka rašytu laišku iš "ano pasaulio," patardamas tikėti buržuazinės spaudos norams greičiau jį išdeportuoti iš šio pasaulio. Stalinas del to esąs ramus.

Madridas, Spal. 28.—Fašistų priešakinės linijos naktimis jau mato Madrido šviesą. Artilerija, stovinti už 13 mylių nuo Madrido į pietus, gali apšaudyti miestą bile laiku.

Guodarama kalnuose, šiaurvakariuos nuo Madrido, fašistai smarkiai apšaudo lojalistų pozicijas ir mėto bombas iš orlaivių.

Madridan užkirsti visi keliai. Tik orlaiviais palaikomas susisiekimas su pasauliu.

Ottawa, Ont., Spalio 26.—Kanada atnaujino prekybos sutartį su vokietija, kuri įeina galion nuo 15 d. lapkričio.

Montreal, Que., Spalio 26.—Žemės ūkio ministeris Drouin davė parėdymą, kad prie darbų imtų tik francūzus darbininkus Kvebeko provincijoj.

Sudbury, Ont., Spalio 26.—Frood kasyklose įkrito 600 pėdų gilumon į šaftą mainierys, išdirbęs 10 metų, ir užsimušė. Tai finų tautos, 37 m. amžiaus, 18 metų kaip Kanadoj.

Tai jau ketvirtas darbininkas užmuštas per šį spalio mėnesį šiose mainose.

SULAUŽĖ DARBININKUI KOJĄ FRUD MAINOSE

Sudburis, Spalio 24. — Reginald Snowdenui, 45 metų amžiaus darbininkui, sulaužė koją sukliuvus elevatoriui 2,200 pėdų Frood kasyklų gilumoje.

Ispanų Delegacija Važiuos Su Marš. Per Visą Kanadą

Toronto, Spalio 26.—Ispanijos pasiuntinybė: Isabela Palencia, Marcelino Domingo, Senora Domingo ir kunigas Louis Sarasola buvo nuvykę New Yorkan keletai dienų. Dabar vėl grįžta Kanadon ir pradedant Niagara Falls, kur kalbės spalio 27 d., paskiau važiuos per visą Kanadą. Ketvirtadieny kalbės Sudbury, šeštadieny Fort William, sekmadieny Winnipege ir iš ten važiuos į vakarus iki Vancouver.

Komunistai Kritikuoja Antro Internacionalo Vadus

Paryžius, Spalio 21.—Marcel Cachin ir Maurice Thorez, Francijos Komunistų Partijos vadai, pareiškė, kad Antrojo Internacionalo vadų, kaip Friederich Adler, kuris užima Antrojo Internacionalo sekretoriaus vietą, ir Lous de Brouckere, Antro Internacionalo pirmininko, atsisakymas dėtis į suvienytą frontą su Komunistų Internacionalu teikimui paramos Ispanijos demokratijos gynėjams, šiuo laiku reiškia didelį prasižengimą prieš darbo klasę.

Cachin ir Thorez, vardu Komunistų Internacionalo, kreipėsi pas Adlerį, kad Antro Internacionalo komitetas svarstytų suvienyto fronto klausimą Ispanijos liaudies rėmimui, bet atsakymą gavo labai neigiamą. "Adlerio laiškas mus nustebino," pareiškė Cachin ir Thorez. Šiuo laiku, jie sako, suvienytas frontas tarp abiejų internacionalų yra degančiu reikalu.

Sovietai Ruošiasi Atsargai Maisto Sandelius

Sovietų Sąjunga, parduodama kviečius vakarinėj krašto daly ir perkasi kitose valstybėse, siunčia į Vladivostoką, į rytinę krašto dalį, kur per vidurinę sovietų dalį kviečių pristatymas beveik neįmanomas del tolumo. Buržuazinių valstybių generolai spėlioja, kad sovietai Vladivostoke turį pežemiuos išsibudavoję didelius sandėlius maisto, atsargai, ištikus karui su Japonija.

Sovietai įtaiso fortifikacijas aplink didįjį Sibiro gelžkelį, ypač apie Baikalo ežerą ir Čitą, į rytus nuo Baikalo, kur tikimąsi japonų atakų.

DAUG SNIEGO ŠIAURINĖJ ONTARIJOS DALY

Kirkland Lake, Spalio 22.—Prisnigo 3 pėdas sniego, keliai ir gatvės užverstos sniegu, judėjimas laikinai sustabdytas. Darbininkai ir sniego mašinos dirba pilną laiką kelių nuvalymui.

Tuo tarpu pietinėj Ontarijos provincijos daly oras gražus ir nešaltas.

Popiežius Vėl Skelbia Karą Komunizmui

Vatikanas.—Popiežius vėl panaujina raginimus organizuoti dievo komitetus per visą pasaulį, kovai prieš komunizmą. Daugely Europos valstybių tokios organizacijos jau esą. Kuriose dar nėra, ragina tuojaus suorganizuoti, neskiriant nei Sovietų Sąjungos. Centru būsiąs pats Vatikanas su popiežium priešaky. Mussolinis jau turėjo konferenciją su popiežium ir sutiko duoti popiežiui pilną paramą. Taip pat Vokietijos policijos vyriausia galva R. Hoydrich ir jo padejėjas generolas Kurt Duluege pažadėjo popiežiui visokią paramą. Abiejų valstybių galvos jau davė įsakymus visiems policijos viršininkams, kad jie suteiktų visas žinias popiežiaus organizacijai apie bedievybę ir komunizmą.

Daugelis sąžiningesnių kunigų, ypač protestonų yra nusistatę prieš fašizmą Daugelis religinių darbininkų veda atkaklią kovą prieš fašizmą, ypač Ispanijos katalikai. O popiežius, su fašistų policija išvien eina prieš savo pasekėjų norą.

Prančiškonai Vienuoliai Už Kunigą Sarasolą

Montrealas, Spalio 26.—Prančiškonų vienuoliai parašė užkvietimo laišką Ispanijos kunigui Sarasolai, kad tas atsilankytų pas juos. Vienuoliai sako, kad jie tiki Sarasolos kalbai ir nepritaria katalikų kunigų elgėsiui link jo. Tačiau Sarasola mielai padėkojo už užkvietimą, bet atsisakė pas juos atsilankyti del greito išvykimo į New Yorką.

Montrealo kunigija paskelbė, kad Sarasola esąs popiežiaus išmestas iš kunigystės. Bet pats Sarasola sako, kad neteisybė. Sarasola tebėsąs toks pat kunigas ir geras katalikas, kaip ir buvęs.

Ispanijos Valdžios Pasiuntiniai Važiuoja Per Kanadą

Delegacija, kuriai Montrealo miesto policija neleido laikyti mitingų. Rymo katalikų kunigas Louis Sarasola, stovi iš kairės, prieš kurį tiek daug lermo sukėlė Montrealo kunigija. Antra iš kairės Senora Domingo; trečia—Isabella de Palencia, narė Tautų Lygos komiteto, ir iš dešinės stovi Marcelino Domingo, buvęs švietimo ministeris.

Montrealo Policija Neleido Laikyti Susirinkimo Ispanijos Atstovams Pildydama Fašistu Norus

Tai Bent "Demokratiškas" Pasitikimas Demokratinės Šalies Atstovų!

Biaurisi Didelė Dalis Kunigijos, Spauda ir Beveik Visi Žmonės Tokiuo Elgėsiu Montrealo Valdžios ir Suniekšėjusių Studentų

Montreal, Spalio 24.—Ispanijos delegatams, kuriuos Hamiltone pasitiko miesto valdyba ir Toronte 11,000 žmonių, Montreale uždraudė laikyti mitingą. Gauja iš apie 300 Montrealo universiteto studentų, grąsindami muštynėmis lakstė po miestą kaip padūkę. Ir kur tik pajuto, kad gali įvykti Ispanijos delegatams pasitikimo mitingas, pasigriebė stritkarį ar automobilių, kieno papuolė ir privertė vežti ten, kur jie diktavo. Policija ne tik netrukdė fašistinių studentų, bet pildė jų reikalavimus; uždraudė Ispanijos delegacijai ruošiamus mitingus.

Ant St. Lawrence Str. ir Richel Str. kampų studentai užpuolė žydus ir pradėjo mušti, tačiau policija muštynes išskirstė. Studentai užpuolė ir Mount Royal viešbutį, kuomet sužinojo, kad ten rengiamas mitingas, ir grąsino muštynėms ir išdaužymu. Viešbučio administracija užgesino visas šviesas ir slaptai išleido Ispanijos delegatus, kad tik išvengus muštynių. Policija ir čia nesikišo. Fašistai, prisidengę obalsiais: "Šalin žydai," "Šalin komunizmas" kėlė visokias provokacijas, kad tik išprovokuoti muštynes ir parodyti savo katalikiškai-studentišką "didvyriškumą."

McGill Universiteto Studentai Suruošė Mitingą Ispanijos Delegatams

Su didžiausiu entuziazmu McGill universiteto studentai pasitiko Ispanijos delegacijos kalbą universiteto salėje. Studentai buvo apsistatę savo sargybą aplink BcGill universiteto vartus, kad apsisaugoti galimo užpuolimo fašistų studentų iš Montrealo universiteto.

Ne tik McGill universiteto studentai pasmerkė tokį Montrealo miesto administracijos elgėsį, bet ir daugelis profesorių ir spauda ir, beveik visi žmonės. Mitingo šaukimo komitetas pareiškė, kad nereikia ieškoti fašizmo po Ispaniją, kuomet čia pat Montreale jis yra.

Sudarytas komitetas iš progresyviškesnių liberalų ir darbo žmonių partijų atstovų įteikimui protesto miesto valdžiai ir gynimui ž m o n i ų demokratinių teisių turėti susirinkimus ir kalbėti nepersekiojant fašistiniams chuliganams.

Daktaras Norman Bethune, kuris paskirtas vykti Ispanijon, griežtai smerkia miesto valdžią, kad neleidžia daryti susirinkimų prisiruošimui pagelbos išvykstant Ispanijon, ir laiko atsakomingą Montrealo miesto administracija už šimtus tūkstančių Ispanijos žmonių gyvybių.

Sudburio Kasyklų Bosai Įvedė Didesnį skubinimą

Susiorganizavus unijai International Nickel kompanijos darbininkų bosai pakėlė algas beveik savaimi, kad tik atitraukus darbininkus nuo unijos. Tačiau su pakėlimu algų įvedė daug didesnį skubinimą darbe. Kur pirmiau dirbo 18 žmonių, tai dabar tą patį darbą verčiama atlikti su 15. Kur viena šifta padarydavo 35 tonus, dabar reikalauja padaryti 40 tonų per tą patį laiką. Tokiu būdu pakeltos algos ne kompanijos, o pačių darbininkų iškaščiais. Tas neprivalo sulaikyti, o dar labiau paakstinti darbininkus organizuotis į uniją.

Montrealietis daktaras Bethune išvyko Ispanijon, vadovauti Kanados medikalei vienutei.

Gerai Apkulti Winnipego Fašistai Jų Pačių Salėje

Winnipeg, Spalio 26.—Pereitą šeštadienį, fašistų suruoštame mitinge jų pačių salėj, po vardu National Workers Party, pradėjo šmeižti Tim Buck, Komunistų Partiją ir visą kairųjį judėjimą, darbininkai stvėrėsi už kalbėtojų; kilo muštynės. Svastika buvo nuplėšta, mitingas uždarytas. Buvęs žymus trockistas P. McEwen, dabartinis National Workers Party vice-pirmininkas irgi gavo gerokai kailin.

VOKIETIJA SIUNČIA GINKLUS DANIJOS LAIVAIS

Rugsėjo 30 d., Danijos laivas Bess išgabeno Ispanijos fašistų pagelbai amunicijos, kuri pagaminta Krupo dirbtuvėse.

Danijos vyriausybė skaitoma kairesnė. Danijoj socialistai lošia vyraujančią politinę rolę. Tačiau Danija išnuomuoja savo laivus fašistams gabenimui amunicijos prieš Ispanijos liaud.

Allhabad, Indiana, Spalio 26.—Neturtinga moteris indijonų tautos pagimdė 6 vaikus ant karto. Vienas mirė tą pačią dieną, o kiti penki sveiki ir auga.

Izabela Palencia Paskirta Konsulu Švedijon

ISPANIJOS DELEGATĖ, KURIAI MONTREALO MIESTO VALDYBA NELEIDO KALBĖTI

Madridas, Spalio 24.—Ispanijos vyriausybė paskyrė pasiuntiniu Švedijon Isabella de Palencia, žymią Ispanijos valdžios moterį, žurnalistę, kuri yra narys Tautų Lygos komiteto.

Isabela Palencia dabar lankosi Kanadoje. Montrealo miesto viršininkai jai neleido Ispanijos valdžios atstovei gyvu žodžiu pasakyti, kas dabar dedasi Ispanijoj. Fašistai bijodami teisybės, smurtu uždaro mitingus.

Skolina $2,500,000 Statymui Naujų Namų

Toronto, Spalio 23. — Arthur Williams, East York reeve, šio priemiesčio tarybos susirinkime iškėlė aikštėn, kad Londono, Anglijoj, finansieriai skolina priemiesčiui $2,500,000 statymui naujų namų. Tos sumos užtektų pastatymui 1,000 namų Toronto priemiesčiuos.

William sako, kad federalės valdžios schema nieko gero nežada del mažų namų savininkų nei tiems planams, kurie sudaromi sugriovimui lūšnų. Todel ši paskola esanti labai geru daiktu.

Visas smulkmenas jis laiko paslaptyje, nes prisibijo, kad Kanados reakcionieriai nepakištų kojos, nes už paskolą reikalaujama tik 4 nuošimčių palukanų, o kanadiški kapitalistai lupa net po 7. Atmokėti duodama laiko apie 20 metų.

William sako, kad bus suorganizuota statytojų Gildija. Visiems darbininkams būsią mokama unijinės algos.

London, Anglija, Spalio 26.—Portugalija, vieton pasiteisinimo del gabenimo ginklų ir amunicijos, prisiuntė kaltinimą Sovietų, būk tai del Sovietų kaltės einą mūšiai Ispanijoj. Tai mėginimas apmaskuoti savo kaltę.

Bermuda, Spalio 26.—Ispanijos lojalistų laivas, Cristobal Colon, užėjo ant povandeninių uolų su anglių kroviniu.

Bruselis, Belgija, Spalio 26.—Areštuota 800 fašistų susikirtime su policija ir kairiais darbininkais. Vienas nušautas, daugelis sužeistų, fašistai skustuvais supiaustė kelis policininkus.

VĖL TARIASI DEL PARDAVIMO 100,000 GALVIJŲ SOVIETAMS

Regina, Sask., Spalio 26.—Tik ką sugrįžęs iš Sovietų Sąjungos G. Serkau pareiškė galvijų supirkimo unijos susirinkime, kad vėl vedamos derybos su Sovietų valdžia del pardavimo 100,000 galvijų Sovietams.

VOKIETIJA NORI SUVIENYTO FRONTO SU ANGLIJA PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Londonas, Anglija, Spalio 26.—Vokietijos naujas ambasadorius J. Ribbentrop, tik atvykęs pareiškė, kad Vokietija trokštanti didžiausios kooperacijos su Anglija prieš komunizmo pavojų Europoj ir visam pasaulyj.

ITALIJOS TANKAIS FAŠISTAI PUOLA ANT MADRIDO

Madridas, Spalio 24.—Fašistai turi prisigabenę daugelį itališkų tankų prie Madrido. Tankai ruošiamasi pasiųsti ant lojalistų, kurie neturi didelių kanuolių, kad apsigynus nuo tankų. Su tankais kartu siunčiama orlaiviai su bombomis ir raiteliai.

DARBININKŲ ŽODIS

(THE WORKERS' WORD)

Kanados lietuvių darbininkų sąvaitraštis. Leidžia "Darbininkų Žodžio" Draugija.

Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams $2.00; 6 mėnesiams $1.00. Visur kitur: metams $2.50; 6 mėnesiams $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu.

325 Queen St. W., Box 31, Toronto, Ont.

AR GI NAUDINGIAU NESIKIŠTI Į ISPANIJOS KOVAS?

"Ginkluotas kitų valstybių kelio pastojimas Ispanijos fašistams reikštų karą. Kad išvengti karo, nereikia kištis į anų reikalus." Tą kapitalistinės valdžios skelbia. Tam nemažai žmonių dar tiki. Tačiau toks supratimas yra visai klaidingas. Tai biauri žmonių apgavystė.

Nesikišimas į Ispanijos kovas reiškia kurstymas dar didesnio karo. Šiandien šiek tiek politiniai protaujantis žmogus mato, kad Ispanija fašistams reikalinga kaipo pozicija pasauliniam karui. Leisti užimti tą poziciją, reiškia, netrukdyti ruošimuisi daug didesniam karui. Pastojimas kelio fašizmui dabar daug lengvesnis, negu būtų pastojimas labiau įsitvirtinusiems.

Netaip senai Italijai užimant Ethiopiją, buržuazija skelbė netrukdyti Italijai, kad išvengus karo. Šiandien Ispanijos fašistai nebūtų galėję suruošti tokios skerdynės Ispanijoj, jei tuomet būtų buvęs atmuštas Italijos fašizmas. Jei būtų neleista Vokietijai sulaužyti sutarčių, apribojančių Vokietijos karines jėgas, jei neleista užimti Reino kraštą, jei būtų priverstos Vokietija ir Italija pildyti jų pačių pasirašytą sutartį neduoti ginklų Ispanijos kovoms, šiandien Ispanijos fašistai nebūtų tokie mandrūs. Laiku pastojimas kelio fašistinėms už gaidoms nebūtų atėmęs tiek gyvybių, kiek dabar žmonių užmušta vienoj Ispanijoj. Apsigaudinėja patys save, kas mano, kad fašistai pasitenkintų užėmę, kad ir visą Ispaniją.

Anglija su Francija lengvai galėtų sulaikyti skerdynes Ispanijoj. Sovietų Sąjunga pirmutinė prie to prisidėtų. Bet Anglija to nenori. Anglija nenori, kad žmonių skerdimas būtų sulaikytas Ispanijoj. Anglijos valdžios tikrieji norai yra fašistų laimėjimas. Tą gerai įrodė Anglijos atsinešimas link Vokietijos. Tokie pat norai pas Kanados valdžią.

NIKELIO KASĖJŲ LAIKRAŠTIS "UNION NEWS"

Leidžiamas mainierių unijos, Sudburio lokalo, Sudbury, 22 Elm St., Room 205. Laikraštis anglų kalboj, išeina kartą į mėnesį. Paskutiniai du numeriai labai pagerėję, kaip formatų, taip ir turiniu. Laikraštis tikrai atsako mainierių reikalams. Kiekvienas šiaurinės Ontarijos mainierys privalėtų jį skaityti. "Union News" kol kas daugiausia skiriamas nikelio kasyklų darbininkams, dirbantiems Sudburio distrikte, tačiau laikraštis užsibrėžęs virsti pilnu industriniu laikraščiu, apimančias visas darbo šakas šiaurinės Ontarijos dalies.

Lietuviai, galinti skaityti angliškai, raginami būti nuolatiniais "Union News" skaitytojais.

KANADOS VALDŽIA PASIRODĖ KURIOJ PUSĖJ STOVI ISPANIJOS KLAUSIMU

Ottawos federalė valdžia, provincionalės valdžios ir miestų valdybos, išskiriant Hamiltoną, atsisakė pasitikti Ispanijos demokratinės valdžios delegaciją, kuri važinėja po Kanadą. Tuo tarpu darbo žmonės suruošia delegacijai didžiausius mitingus, kur susirenka tūkstančiai žmonių, aukoja tūkstančius dolerių. "Valdžia patinka teatrų žvaigždes, bet negali pasitikti atstovus draugiškos mums valdžios," sako Mr. Spray. Toronto miesto majoras patiko Graham automobilių pardavėją, Baker, bet negalėjo pasitikti Ispanijos valdžios atstovų.

Kanados valdžia neutralumo skraiste mėgina uždengti nuo žmonių akių savo pasitarnavimą Ispanijos fašistams. Kanados valdžia neturi teisės kalbėti Kanados žmonių vardu, kuomet žmonės biaurisi tokiuo valdžios pasielgimu.

Ką gi reiškia tušti žodžiai apie demokratijos gynimą, kuomet nepripažįsta demokratinės valdžios atstovų? Ispanijos fašistai didžiausį ačiu pasakys tiems, kurie ignoruos demokratinės valdžios atstovus.

Kas tikrai stoja už demokratiją, tas turi padėti Ispanijos demokratijai atsilaikyti prieš fašistus. Laimėjimas demokratinės valdžios Ispanijoj, sykiu yra laimėjimas platesnės demokratijos ir Kanadoj. Neprisidėjimas prie sulaikymo fašistų rankos užsimojusios ant demokratijos, yra pasitarnavimas fašistams.

DRAUGAS J. YLA IŠVYKO Į MONTREALĄ

Dabartiniu laiku drg. J. Yla, "Darbininkų Žodžio" redaktorius, lankosi Montreale organizaciniais reikalais. Jis ten prabus apie desėtką dienų. Montrealiečiai draugai turite panaudoti organizacijų stiprinimui ir didesniam susipažinimui su veikimu Toronto kolonijoj bei kitose.

TAI BENT AUKLĖJIMAS MONTREALO KATALIKIŠKO UNIVERSITETO!

Montrealo universitetas yra katalikiškas universitetas, kunigų vadovybėj. Šios šventos įstaigos auklėtiniai atvirai ruošėsi užpulti mitingą, kuriame turėjo kalbėti Ispanijos pasiuntiniai, ir daužyti žmonėms galvas. Tai tikrai katalikiškai-studentiška profesija! Jie prievarta pasigrobę, grąžino stritkarius ir daugelį automobilių, kad juos vežtų į Westmontą daryti užpuolimą ant Ispanijos delegacijos mitingo. Policija—tvarkos dabotoja jų neliečia. Ji dar mielai pasitarnavo fašistiniams studentams, uždrausdama mitingą, ruoštą Ispanijos delegacijai Mont Royal arenoj, sulyg fašistų reikalavimo.

Šių fašistinių šaikų siautimas jau nebepirmas. Dar nesenai jie išdaužė langus ir baldus darbininkiškų įstaigų.

Toks chuliganiškas fašistinių studentų elgėsys, yra Kvebeko valdžios troškimų išraiška.

SOVIETAI IRGI NEBESILAIKYS NEUTRALUMO SUTARTIES, KUOMET FAŠISTAI PAVERTĖ JĄ Į NIEKAM VERTĄ POPIERIAUS ŠMOTĄ

Dar vienas įrodymas, kiek fašistai vertina savo žodį ir sutartis. Kada buvo sudaryta neutralumo arba bešališkumo sutartis link Ispanijos, kurią pasirašė Vokietija, Italija, Portugalija, Francija, Anglija, Sovietų Sąjunga ir kitos valstybės. Sovietai su Francija pilniausiai laikėsi sutarties, tuo tarpu Itallija, Vokietija ir Portugalija gabeno amuniciją, ginklus ir kariuomenę Ispanijos fašistams nuo pat pradžios, tuojaus po sutarties pasirašymo.

Sovietai pakartotinai ragino sutartyj pasirašiusius sulaikyti fašistines valstybes nuo laužymo sutarties. Bet, nei Anglija, nei kitos valstybės nesiėmė jokių priemonių privertimui pildyti sutartį. Sovietų vyriausybė detaliai įrodė fašistų gabenimą ginklų, Visas pasaulis šiandien tą mato. Todel ir Sovietų Sąjunga neberanda reikalo toliaus laikytis tos sutarties, kuri pačių fašistų senai sulaužyta. Sovietų valdžia niekuomet ir netikėjo fašistų sutartims. Šios sutarties sulaužymas lai bus parodymas tiems, kurie dar tiki fašistų žodžiui.

TORONTO LAIKRAŠTIS APIE DEMOKRATIJOS APSIREIŠKIMĄ RUSIJOJE

Šiais metais nekuriose Kanados bažnyčiose prasidėjo tikras bruzdėjimas. Kunigai suvažiavę į konvencijas svarsto su kuo tinkamiau jiems eiti ar su fašizmu, ar su komunizmu. Dabar vienas babtistų kunigas, Cameron, Ontarijos ir Kvebeko provincijų suvažiavime pareiškė, kad jeigu jam reiktų pasirinkti, tai jis greičiau išsirinktų komunizmą, bet ne fašizmą. Tačiau ir komunizmo nemylįs, nes perdaug branginąs laisvę.

Iš jo išsireiškimo išeina, kad prie komunizmo nėra asmens laisvės. Į jo tokį klaidingą supratimą atsakė Toronto buržuazinis laikraštis Daily Star:

"Jis neturėjo dvejoti darydamas visuotiną peržvalgą ir nurodinėti valstybines apystovas, kurios gavosi iš Rusijos revoliucijos ir buvo sugretintos del žengimo link komunizmo. Valdžios forma, su nukirtimu laisvės ir įsteigimu diktatūros, nėra prigimta komunistinėj ekonominėj sistemoj. Čia yra faktai, kad Rusijos valdymo sistema jau yra užėjus ant pakaitos kelio—pakaita nustatyta atvesti ant linijos demokratiškų idealų, kuriuos ponas Cameron mėgsta glamonėti, ir kuriuos manoma, glamonėja visos Kanados žmonės.

"Pakaitų klausimai yra įkūnyti naujojoj Sovietų Sąjungos konstitucijoj, kuri bus apsvarstyta Visasąjunginiame Sovietų Kongrese, lapkričio 25 dieną."

Reiškia, ne komunistinis, bet buržuazinis laikraštis pasako, kad kalbėti apie komunizmą, kaipo priespaudos formą yra apsurdas. Na, o dar lietuviški socialistų laikraščiai mėgina įrodinėti komunizmą, kaipo priespaudos formą. Tas parodo, ant kiek jie susibankrutavę idėjiniai.

Madrido Paėmimas Dar Nebus Galutinu Ispanijos Liaudies Fronto Pralaimejimu

Tėmytojas Mano, Kad Sostinės Paėmimas Sustiprintų Lojalistų Pasirįžimą

Amerikos žurnalistas, Louis Fišer rašo, kad Madride yra trūkumas cukraus, sviesto, pieno ir mėsos. Moterys stovi ilgose eilėse gatvėse, kad gauti arklienos. Apie bendrą padėti štai ką jis rašo:

"Ispanijos civilinis karas, kaip išrodo, nepasibaigs jei ir valdžios šalininkai prarastų Madridą. Čionai sumušimas, gal tik paskatintų energiją ir pasirįžimą prie didesnio veiksmo, kuris dar nėra pilnai pasireiškęs Ispanijos revoliucijoj. Madrido puoli mą dalinai išlygintų Asturijos ir Andalusios laimėjimai. Bet kokiame atsitikime Katalonija ir Levantas pasiliktų per ilgą laiką sukilėliams kaipo užtvara. Kaip čionai, taip ir kituose rajonuose valdžiai pasiliktų galimybė apsikasti, perorganizuoti savo jėgas, ir ruoštis prie naujos civilinio karo fazės.

"Revoliucija neturi pralaimėti! Toks yra visuotinas nusistatymas Madride. Valdžios laimėjimas yra tik vienintėlis kelias, kuris užtikrina Ispanijai tarptautinę taiką ir žmonių žengimą geresnėn ateitin. Jei valdžia neišsilaikytų, tai žmonės vistiek kovotų, nes jie būtų priversti kovoti. Kova gal užsitęstų per kelis metus.

"Ko Ispanijos valdžiai reikia šiuo daugiausiai kritiškiausiuoju momentu? Nagi gerai išlavintos armijos. Milijonai žmonių uoliai remia anti-fašistinį judėjimą, bet valdžios ginkluotos jėgos susideda iš civilinės gvardijos ir daugelio tūkstančių savanorės milicijos žmonių, kurie yra kariškai neišlavinti, nepatyrę, nedisciplinuoti, ir jiems trūkumas prityrusios karo vadovybės.

Reikalinga Artilerijos Ir Orlaivių

"Valdžiai reikalinga atsikvėpimo laikotarpio, kuriame galėtų išlavinti entuziastiškai pasiaukavusius rėmėjus. Ar gali padaryti tokį atsikvėpimo laikotarpį? Šį klausimą išrištų artilerija ir orlaiviai. Šių karo įrankių valdžia turi per mažai. Atvirai numatoma, kad valdžiai įsigijus 50 orlaivių, revoliucijos laimėjimas būtų užtikrintas per labai trmpą laiką.

"Valdžia turi užtektinai aukso ir lakūnų, tik taip vadinama neutralumo sutartis ją sustabdo nuo pakankamo įsigyjimo reikalingų mašinų. Turėjau pasimatymą su Vincent Patriarcha, 23 metų amžiaus italu—fašistų lakūnas, kuris buvęs Amerikoje ir dabar laikomas kalėjime. Jis skraidė itališkam Fiat tipo lėktuve, kuris pasiekia 230 mylių greitumą per valandą, ir tapo numuštas virš Talareva rugsėjo 13 dieną.

"Pasirodžius valdžios orlaiviams, jis du numušė žemyn. Tuomet Felix Iturbe, trečio ispaniško orlaivio lakūnas, realizavo, kad jo greitoji mašina negali kautis su greitąja itališka mašina, jis metėsi su savo orlaiviu visu greitumu į itališką orlaivį ir jį sudaužė. Italijonas su parašiutu nušoko žemyn ir tapo areštuotas. Iturbe žuvo, nes nulūžęs orlaivio sparnas jį uždarė orlaivyje ir per tai negalėjo iššokti.

"Patriarcha sakė man, kad jis atvyko su penkių orlaivių eskadrile iš Genoa. Jis matė 24 itališkus Fiat Sevillej ir Savoy miestuos. Ten randasi ir vokiškų orlaivių. Kitą dieną Madrido aerodrome man teko čiupinėti kulkosvaidžių dalbas ir šaudymo bokštelius vieno milžiniško Junkerso, kuris paklydo kelionėje į Seville ir pateko čionai. Ir vaikas ją pamatęs gali suprasti, kieno toji neužslėpta militarinė mašina.

Pasikartoja 1931 Metų Kova

"Valdžiai laimėti kovą, reikalinga turėti orlaivių ir kitų pabūklų. Prie Olias del Rey valdžios artilerija bombardavo už trijų mylių esantį Bargas. Aš paklausiau milicininkų, kodel jie po bombardavimui nedaro atakos. Jie pareiškė: 'Maurai turi kulkosvaidžius, o mes tiktai šautuvus.' Iki šiol militariniai reikalai nustelbia kitus reikalus. Dar nėra galutinai išsilyginę ir išsieilevę anti-fašistinės jėgos, tai tolimesnės pervartos karo lauke gali jas visiškai perbalansuoti. Netvarka ir sumišimas gali pasekti.

"Išlaukinė skubi ginklų pagelba gali apsaugoti nuo sukilėlių įsiveržimo. Tačiau Madrido ir Barcelonos žmonės liepos mėnesyje, reikalui esant, užėmė kareivines beveik plikomis rankomis. Čionai yra tokių, kurie tiki, kad pasirodžius sukilėlių armijai prie Madrido vartų ji baisiai susikirs su revoliucijos reikalais. Dabartiniu laiku šis miestas rengiasi prie apgulimo.

"Dabartinė Ispanijos kova komentuojama 1931 metų, balandžio mėnesio kova, kuomet monarchija griuvo. Monarchijos pilioriai—tamsioji bažnyčia, neprogresuojanti žemvaldžių klasė, ir karininkų luomas išliko gyvais. Per pirmą valdymo laikotarpį (spalio 1931—rugsėjo 1933) ministerių pirmininkas Azana pagerino laukų darbininkų padėtį. Nekurių turčių žemes ekspropriavo ir ant jų apgyvendino beveik 10,000 valstiečių. Jis paleido nereikalingus karininkus pensijon su pilna alga. Bet ir tos mažos reformos išgązdino ir užrūstino atsargiąją buržuaziją.

Matė Pavojų Iš Armijos

"Azana buvo pakeistas dešiniosios koalicijos. Reakcionieriai nušlavė visus jo pagerinimus, nukirto darbininkų algas ir panaudojo terorą, kurį ir dabar visi pamena. Jų veikimas buvo neigiamas. Neišrišo šalies problemų, lygiai ir savo problemų.

"Pasireiškė visuotini neramumai, kurie iššaukė 1934 metais Asturijoj sukilimą. Kančių aistra pradėjo plačiai liepsnoti; kraujas gausiai cirkurliuoti. Reakcionieriai buvo surakinę visą žmonių gyvenimo programą, masės pradėjo trokšti savo išganymo per žmonių susivienyjimą. Ir štai vasario 16 dieną, 1936 metais Populiaris Frontas iššlavė dešiniuosius iš valdžios vietų. Antroji Azanos sudarytoji valdžia buvo daugiau radikališkesnė, nes žmonės reikalavo žemės.

"Dar ir tuomet Azana nelietė armijos. Kada aš jo paklausiau šių metų balandžio 4 dieną, kodel jis nesistengia apvalyti armiją. Gavau atsakymą, 'Aš nematau pavojaus.' Prie to su pašaipa pridėjo: 'Jei ir matyčiau pavojų, aš to nesakyčiau.'

"Jis žino, kad aš žinau ir aš žinau, kad jis žino, kad nėra pavojaus. Tokios kalbos ėjo visam Madride apie armiją. Jei šeši mėnesiai atgal staiga būtų buvę areštuota 200 aukštųjų karininkų, tai Ispanija greičiau būtų sutaupius 80,000 gyvybių vyrų ir moterų, kurie buvo nužudyti civiliniam kare pereitų dešimties sąvaičių laikotarpyje. Azana iki šiol pasirodė, kad jis yra menko supratimo intelektualas, kad jis pasirinko nepilną veikimą prieš plėšrūnišką veikimą. Jo žemės reformos sukėlė žemvaldžius be tikro jų nusilpninimo. Jo patvarkymu tapo perkelti nekurie generolai iš Madrido į tolimuosius postus ir jis juos perspėjo nuo galimų pasekmių, kad jie atvyktų ir jam praneštų apie prie sukilimo ruošimąsi."

VISUR KELKITE OBALSĮ: "ŠALIN FAŠISTINĖS RANKOS NUO ISPANIJOS LIAUDIES!"

7-ni Karo Orlaiviai Kanadai

Ottawa, Spalio 22.—Du kariški orlaiviai jau atvežti ir kitus penkius jau išsiuntė ir greit pribus į Kanadą iš Anglijos, kuriuos Kanados valdžia buvo užsakiusi už $534,230. Kiekvienas iš jų kainuoja po $64,000, kuomet paprastas Kanadoj darytas orlaivis kainuoja tik $6,000. Naujieji orlaiviai bombamečiai gali lėkti po 175 mylias per valandą.

Kanados valdžia nuolatos tvirtina, kad ji laikysis nuošaliai visokių karų. Jei taip, tai kam reikalingi šie orlaiviai? Kam gi reikalinga išleisti be reikalo virš pusės milijono dolerių?

Artinasi SSRS Konstitucijos Priėmimo Diena

Lapkričio 25 d. susirenka kongresas, visos Sovietų Sąjungos vyriausia įstaiga, kur bus svarstoma užtvirtinimas naujos konstitucijos.

Darbo žmonės po visą Sovietų Sąjungą laiko masinius mitingus ir diskusuoja kongreso užduotis, atstovų pareigas ir naujos konstitucijos p a s e kmes, tampriai surišant su darbo produktingumo pakėlimu, su prašalinimu biurokratinių elementų iš valdiškų įstaigų.

Buržuazinė spauda daug rašė ir rašo apie naująją konstituciją, prilygindama ją prie Anglijos ir Amerikos konstitucijų. Tačiau nepasako, kad buržuazinių d e m o kratiškiausių valstybių konstitucijos duoda laisvę tik turčiams, o Sovietų konstitucija tą laisvę atiduoda darbo žmonėms. Milijonierių senatai ir bankininkų įtekmė negalės diktuoti darbininkams.

GERI DRAUGAI PAGELBSTI NELAIMĖJ

Sutikęs F. Masį užklausiau: "Girdėjau, kad vėl nedirbi?" Jis, pasižiūrėjęs, nusišypsojo ir lyg nenoromis atsakė: "Matote, tas teismas iš manęs atėmė darbą. Bosas pastebėjo spaudoj mano bylą, tuojaus ir atleido nuo darbo."

Aš jam pradėjau aiškinti, kad mes labai nenorėjome eiti į buržuazinį teismą, bet kuomet pasklydo gandai, kad tu grąsini išmesti virš 70 darbininkų iš darbo, jeigu mes imsimės griežtesnių priemonių ir vykdysim gyveniman sutartį, jeigu pažadėtu laiku neišpildai. Jūs laiku neišpildėt. Atidėliojot bylą, reiškia bijoti tavo grąsinimų.

Jis pertraukė man kalbą ir pareiškė: "Jūs paleidot tuos paskalus. Aš nieko nežinau." Pastačiau jam keletą aiškių klausimų ir galų gale išsireiškė: "Taip, mane kalbino koki septyni asmenys, kad aš eičiau į Inko raštinę ir išduočiau visus veiklesnius darbininkus. Jie nurodinėjo, kad būdamas organizacijoj viską žinau . . . Ne, aš to negaliu padaryti. Aš nebuvau ir nebūsiu išdaviku. Jeigu aš ir galėčiau tą padaryti, tai koks man būtų malonumas, kad darbininkai netektų darbo."

Niekuomet nesitikėjau, kad Sudburyj tiek daug randasi lietuvių judošių. Labai man norėjosi žinoti, kas tie septyni apaštalai ir užklausiau F. Masio, ar negalėtų jų visų išvardinti. Jis vėl nusišypsojo. Papurtęs galvą atsakė: "Ne, aš negaliu. Tuomet aš paliksiu blogas iš vienos pusės ir iš kitos."

Mat koki juodi gaivalai. Kuomet tik išmeta kokį prasižengusį narį ir darbininkiškų organizacijų, tuojaus griebia su didžiausiu malonumu į savo purviną urvą.

Kas gi tie septyni? Aišku, tai yra akliausi, kompanijos vergai. Per girtuokliavimą ar šiaip apsileidimą, protas sukaustytas geležiniais lankais ir nepajėgia protauti, kokiu būdu galima pagerinti darbavietėse geresnes sąlygas. Susipratę darbininkai drąsiai žengia pirmyn, nežiūrint į tuos juodus gaivalus. Kovos ir progreso niekas negali sulaikyti, nes tą viską gimdo gyvenimo sąlygos.

J. Ž.

Kodel Reikalingas Anglų Kalboje Darb. Laikraštis

Penmans tekstilės kompanija esanti Paris, Ontarijoj, 1906 metais įdėjo pramonėn apie $500,000 kapitalo, o iki 1935 metų pasidarė pelno virš 17 milijonų dolerių, arba kasmet po 123 nuošimčius ir 1919 metais net 300 nuošimčių. Tokį didelį pelną padarė del to, kad toj pramonėj dirbo jaunuoliai po 60-70 valandų per sąvaitę už mažą algą.

—o—

Nikelio mainų savininkai kas metais iš darbininkų darbo iščiulpia milijonus dolerių pelno ir už tuos pinigus palaiko Toronte ant Bay St. šnipų lizdą, iš kurio siunčiami šnipai į organizacijas ir unijas tam, kad sumažinti darbininkų vedamą kovą prieš nežmonišką išnaudojimą. Ir desėtkai panašių įvykių kitose vietose.

—o—

Ispanijos liaudis kovoja prieš fašizmą ir gina demokratiją. Viso pasaulio švariau protaujanti žmonija piktinasi ir smerkia sukilusius Ispanijos fašistus. Kanados liberališkesnė spauda dar šiek tiek parašo ir tiesos apie Ispanijos fašistų žiaurumus, bet Montreale francūzų spauda veda viešą propagandą už Ispanijos sukilelius fašistus.

—o—

Fašistiniai studentai Montreale užpuolė ant Popular Fronto įstaigos ir viską išvartė, sulaužė, o vėliau padarė užpuolimą ant francūzų darbininkiško laikraščio.

—o—

Toronto kapitalistinis laikraštis Mail and Empire pora sąvaičių atgal paskelbė, kad Kanados komunistų partijos ofisas randasi taip arti prie jų, kad galima įmesti akmenį ar bombą. Ar ne fašistinis kurstymas?

Toliaus jis rašo: "Kaip komunistai gali užlaikyti tokį gražų namą? Ne kitaip, kaip Maskvos auksu!" Į tą užmetimą atsakė draugas Sam Carr, kad 11,000 Kanados komunistų partijos narių moka kas sąvaitę nuo dviejų centų iki 75 centų duoklių, tai nėra Maskvos auksas.

—o—

Kitas Toronto kapitalistų rytinis dienraštis "Globe" per paskutinius du metu kas sąvaitėje po $1,000 ėjo į skylę. Dabar jį nupirko Wm. H. Wright, kuris yra savininku dviejų mainų, iš kurių per 18 metų pasidarė kas metai po 3 milijonus dolerių pelno. Aišku, kad nusipirko laikraštį gynimui savo reikalų ir persekiojimui išnaudojamų darbininkų.

Kanados kariškas laivas plaukioja Ispanijos pakraščiuos. Gal apgynimui Ispanijos kovojančios liaudies prieš kruvinąjį fašizmą? Nieko panašaus. Kanados kapitalistai turi įvesdinę Ispanijos pramonėje milijonus dolerių, tai laivas tyko apginti jų reikalus.

—o—

Draugas Litvinovas Tautų Lygos posėdyje pasakė, kad Tautų Lyga yra ne kas kitas, kaip laukiamasis kambarys. Karas tarp Italijos ir Ethiopijos nesulaikytas ir t. t.

—o—

Čia suminėta tik keli krislai iš visų bėgamųjų įvykių. Kas tą viską gali išaiškinti angliškai kalbančiai liaudžiai; kas galėtų nuskriaustąją Kanados darbininkiją organizuoti ir atmušti nuo jos kapitalistinių laikraščių užmetamus melus? Kas galėtų vesti unijų ir politinių organizacijų vienyjimosi darbą prieš sunkias gyvenimo sąlygas? Kas ves judėjimą prieš karą ir fašizmą? Atsakymas vienas, kad tokį darbą gali atlikti darbininkiška spauda. Ir tokiu angliškai kalbančiai liaudžiai vadovu yra Daily Clarion.

Jo išlaikymas dienraščiu, yra palaikymas Kanados darbininkų nesudaužomos tvirtovės. Todėl ir lietuvių darbininkų parama jam yra daugiau reikalinga, negu kad praeityje. Tad prisidėkime prie sukėlimo $17,500 laiko šio vajaus.

Antanina

FAŠISTŲ VADAS PASILIKO SU 150 KLAUSYTOJŲ

Winnipeg, Spalio 22. — Kuomet vienas iš publikos sušuko, kad kiekvienas sveiko proto žmogus apleistų fašistinį mitingą, didesnė pusė iš 300 susirinkusiųjų į Canadian Nationalist Party vado Wiliams Whitaker prakalbas apleido salę. Štai kaip tas atsitiko:

Vienas žydas, pereito karo veteranas, nuolatos trukdė H. H. Beamish vaikiškus sapaliojimus, kad visų karų priežastimi yra žydai. Bet kuomet minėtas kalbėtojas ir toliau tokias nesąmones kartojo, vienas žydas veteranas sušuko "Meluoji!" ir atsistojęs ant kėdės pradėjo rodyti kare gautas žaizdas. Whitaker šturmininkai norėjo sumušti veteraną, bet fašistų moteris sutrukdė, nes kuomet ji ant scenos sušuko "Pasiųst žydus į peklą," vienas veteranas sušuko, kad kiekvienas sveiko proto žmogus apleistų susirinkimą, ir didesnė pusė susirinkusiųjų išėjo, kartu ir korespondentai, išskyrus vieną.

Ketvirta Dalis Balsavo Už Priėmimą Kompartijos

London, Anglija. — Anglijos komunistų dienraštis, D a i l y Worker, rašo:

"Tai labai didelė istorinė reikšmė, kad Darbo Partijos Konvencija vakar ketvirtadaliu balsų pasisakė už Komunistų Partijos afiliaciją prie Darbo Partijos.

"Dar didesnės reikšmės turi tas faktas, kad kiekvienas balsas už vienybę buvo paduotas po atsargių diskusijų skyriuose ir metinėse konvencijose, kas rodo, kad tie balsai nebuvo priplaukami, bet atspindį rimtą nusistatymą daugiau numatančių ir daugiau veikiančių darbininkų

Daily Worker nurodo, kad jei tie visi atstovai, kurie balsavo už vienybę, dirbs tarpe masių, vienybė bus atsiekta labai trumpoj ateityj.

IŠ DRAUGO M. M. LITVINOVO KALBOS TAUTŲ SĄJUNGOS PLENUME RUGSĖJO 28 DIENA

Taikos Sustiprinimas—Pagrindinė Sąjungos Funkcija

—Aš iš pat pradžios turiu pripažinti, kad suvedus Tautų Sąjungos darbo už metus davinius anaiptol nepriveda sovietų delegaciją prie džiuginančių galvojimų. Tai paaiškinama dalinai tuo, kad sovietų delegacija prieina prie Tautų sąjungos veikimo įkainavimo ne iš kiekinio, o iš kokybinio išrištų klausimų taškaregio, o tą kokybę ji nusako ta role, kurią tie klausimai lošia taikos sustiprinimo organizavimo problemoje, esančia Tautų sąjungos veikimo pagrindu.

Jau keturi metai, kaip daugiau ar mažiau ryškiai susikristalizavo ir stovi prieš kits kitą, iš vienos pusės, taikos idėjos, sutarčių ir tarptautinės tvarkos neliečiamumas, o iš kitos pusės, karo idėjos, tautinėms prievolėms panieka ir pasaulio persidalinimas pajėga. Bet tuo laiku, kai vienoje pusėje idėjos organizuojasi, apauga kūnu ir krauju, arba, geriau pasakius, geležim ir švinu, kitos pusės jėgos, dėja, lieka be formos, susiskaldžiusiomis ir pasyviomis.

Pasaulis Pasiskirstė į Dvi Dalis

Kokis ištiesų tarptautinis jėgų pasiskirstimas?

Aš neabejoju, kad pats neįgudęs politikoj laikraščio skaitytojas žino, kokios šalys privalo būti skaitomos pavojingomis sulyg agresingumo, jeigu jis skaitė tik jų valdovų kalbas ir raštus, ir kiek tų šalių. Yra taipgi nedaugelis šalių, pasiruosiusių ieškoti išsigelbėjimo neutralume. Jeigu jos ištiesų tiki, kad joms pakaks pačioms parašyti savo rubežiuose žodį "neutralumas," kad gaisro liepsna sustotų pas jų rubežius, jeigu jos užmiršo naujas istorijos pamokas apie sulaužymą dargi tarptautiniai pripažintų neutralumų, tai tas jų dalykas. Mes turime teisę, vienok, prašyti jų kad savo neutralumą jos įgyvendintų jau dabar, ruošiant agresijos planus vienoms ir savisaugos planus kitoms. Dėja, jos jau dabar savo neutralumu dažnai tarnauja agresivinėms jėgoms. Šale tų tariamai neutralių šalių, yra žymus skaičius tokių šalių,—o jų skaičiuje labiau galingos,—kurios neabejotinai mato bėslenkantį ant Europos debesį, supranta jo nelaimę lemiantį charakterį, jaučia neišvengiamą pavojų sau ir būk tąi pripažįsta bendros apsaugos reikalą skelbdamos dar ir dar kartą savo atsidavimą kolektyvinio saugumo principui. Dėja, jos toliau šių pareiškimų pakol kas neina ir nieko nedaro įkūnijimui kolektyvio saugumo idėjų į atatinkamą formą ir pridavimui jai tikros jėgos tikėdamosios, kad, gal būt, agresorius, klausydamas jų pamokinimų, susąmonės ir padės joms jį patį sulaikyti nuo agresijos.

Neišsigąsti Agresingų Rėkavimų

Bet agresorius, statantis visą savo politiką ant plikos materialinės jėgos pirmenybės, turintis savo diplomatijos arsenale tik grąsinančius reikalavimus, prasimanymus arba grąsinimus ir įvykdytų aktų taktiką, gali būti prieinamas tik tokios pat tvirtos politikos balsui, jėgos santikiavimo apskaičiavimui. Visokie jo pamokinimai ir maldavimai, o tu labiau nusileidimai jo neteisėtiems ir beprasmiams reikalavimams, ekonomiški prisirengimai prie jo—suteikia jam tik silpnybės įspūdį, sutvirtina jo nuosavios jėgos nusivokimą ir paskatina jį prie tolimesnio nesusitaikomumo ir prie neteisėtų veiksmų. Dargi išorinėje susidaro agresoriaus nenugalėjimo legenda, kas pagimdo fatališką (atsidavimas likimui—Red.) ir kapituliavimo ūpą kaikuriose šalyse, kurios palaipsniui, kartais dargi nepastebimai sau, pradeda nustoti savo savistovumo, pavirsdamos agresoriaus vasalais. Taip prasideda hegemonijos (viešpatavimo—Red.) susidarymo procesas, kuris privalo užsibaigti kariniu sutriuškinimu visų nepaklusnių valstybių.

Taip, ponai, mes neprivalome užsimerkti nuo esamo siekimo hegemonijos, "išrinktos tautos" hegemonijos, pašauktos, būk, istorijos viešpatauti ant visų kitų tautų, paskelbtų nepilnavertėmis. Aš jau nekalbu apie tokios hegemonijos ideologinius rezultatus, apie išstumimą pajėga visų idėjinių ir kultūrinių brengenybių, kuriomis žmonija didžiavosi paskutinių šimtmečių bėgije ir apie dirbtiną idėjų atgimimą blogiausių viduramžio laikų. Tuo tarpu, bendra taikos šalių jėga, kaip ekonominiu, taip ir kariniu atžvilgiu bendri jų resursai žmonėmis ir karo pramone, žymiai perviršyja jėgas kiekvienos galimos kombinacijos šalių, kurias galėtų sugrupuoti apie save agresorius.

Vienyt's Prieš Agresorius

Aš giliai įsitikinęs, kad reikia toms jėgoms bent kokiam laipsnyj apsivienyti, parodyti tik vieną galimybę bendrų veiksmų, kad ne tik perspėti karo grąsinimą, bet ir priversti agresorių prašyti anksti ar vėlai priimti jį patį į bendrą kolektyvinio sugumo sistemą.

Aš skaitau reikalingu dabar gi pasiteisinti del galimo kaltinimo manęs kvietime prie blokų, nes aš žinau, kad kai kuriems virš pacifistams žodis "blokas" tapo baubu (župeliu). Ne, aš nereikalauju naujų blokų. Aš pasiruošęs pasitenkinti jau veikiančiu Tautų sąjungos bloku— taikingų šalių bloku, apsivienijusių savisaugos ir savitarpės pagelbos tikslu. Mes tik reikalaujam, kad tas blokas ištiesų organizuotų savitarpę pagelbą, kad jis iš anksto sustatytų veiksmų planą, kad nebūti užkluptam netikėtai, kad vykstančiam karo organizavimui už to bloko ribų atitiktų atrėmimo organizavimo veiksmai. O jeigu to nenori daryti visos šalys, sudarančios dabar Tautų sąjungos bloką, jeigu yra jų tarpe tokių, kurioms saugumas sutelpia žodyje "neutralumas," arba kurios tikisi paskutiniu momentu perbėgti agresoriaus pusėn, tai tas neatima teisės apvienytų veiksmų toms, kurios nori ir gali gintis ir kurios nenori atsiduoti užpuolimui paeiliui.

Jokio Pataikavimo Agresoriams

Valstybė, valdoma žmonių, kurie įnešė į savo užsienio politikos programą svetimų žemių užkariavimą, kurie savo iškilmėse prieš savo liaudį ir kitų valstybių atstovus išvardina didžiausias teritorijas, kurias jie ruošiasi pajėga atskirti nuo kitų šalių, negali nuoširdžiai pasirašyti po 10-tu Sąjungos statuto straipsniu, užtikrinančiu visiems Sąjungos nariams teritorijos neliečiamybę ir politinę nepriklausomybę. Valstybė, kuri skelbia taip vadinamų lakolizuotų karų legališkumą, negali taikytis su 16-tu straipsniu, skelbiančiu, kad ėmimasis karo prieš vieną Tautų sąjungos narį reiškia karo akto įvykdymą prieš visus Tautų sąjungos narius, ir įrašantis sankcijų gradacijas (įvairias pabaudos priemones—Red.) prieš agresorių. Šiomis dienomis Ženevoje po Tautų sąjungos globa pasirašyta konvencija, kuria uždraudžiama dargi per radio kreipimasis su kvietimu suardyti vidaus taiką kitose valstybėse. Argi galima nuoširdžiai prisidėti prie tokios konvencijos tokiai valstybei, kuri, kaip įrodyta, turi visose šalyse savo atstovybes ir agentūras iš savų nacionalų, kurie aktyvu įsikiša į tų šalių gyvenimą, kiršina vienas partijas prieš kitas? Dar daugiau, kurie organizuoja ir finansuoja sukilimus ir atvirai kariniai remia maištininkus. Ar sutaikoma su tautų ligybės principu, esančiu Sąjungos pagrinde, valstybės ideologija, kuri pagrįsta ant rasės ir tautos neligybės ir visas tautas charekterizuoja, išskyrus savąją, kaip "žemesnius sutvėrimus?"

Nesiduoti Agresorių Komandoms

Mes visiškai nesipriešinam prieš bandymus susitaikinti dargi su agresyviomis šalimis, priešingai, mes skaitome reikalingu pakviesti jas dalyvauti visose tarptautinėse pirmose pradžiose. Bet mes prieš tai, kad jos diktuotų sutarčių sąlygas arba kad joms mokėtų premijas už tai, kad jos malonėjo vesti derybas. Mes skaitome nenormališku, kad del jų atsisakymo arba siekimo užtęsti atsakymą susiturėtų arba nusitrauktų tokie pradėjimai. Mes manome, kad bandymai pasiekti universalaus (visuotino—Red.) susitarimo gali būti padaryti taikos konferencijų arba pan—Europos komisijų organizavimo keliu. Nesurištos su praeitimi ir laisvos pakol kas nuo visokių paktų (sutarčių—Red.) kiekvienos tokių organizacijų sudaro savim labiausiai patogią vietą paruošiamajam apsvarstymui kiekvienų klausimų, kaip politinių, tame skaičiuje nusiginklavimo, taip ir ekonominių. Jeigu kokia nors valstybė atsisakys dalyvauti ir tokiose organizacijose, tai visiems liks aišku, kad mums su jomis nepakeliui, kad mes privalome galutinai organizuoti taiką ir tarptautinę tvarką be jųjų.

Sovietai Daro Nusileidimus, Kad Tik Išvengus Karo

Sovietų viriausybė pati apsisaugoja ir niekam nerekomenduos jokių žingsnių, kurie galėtų mažų mažiausiai padidinti karo riziką arba jį priartinti, nepriklausomai nuo to, ar kalbama apie karą pas jos nuosavus rubežius ar labiau atitolusiose vietose. Sovietų viriausybė davė nemaža taikingumo įrodymų ne tiktai žodžiais, bet ir praktikoje akyvaizdoje daugelio provokacijų ir įžeidimų. Remdamosi savo didžiule vidurine ir išlaukine jėga ir išdidi savo pasiekimais, ji neatsako į tokius įžeidimus tradiciniais metodais ne tiktai iš paniekos ir pasibiaurėjimo tų įžeidmų šaltiniams, bet, svarbiausia geisdama suteikti kitoms, o neimti ant savęs atsakomybės už elementarinių (paprasčiausių—Red.) tautų bendradarbiavimo taisyklių peržengimą. Pripažindama kiekvienai tautai teisę išsirinkti sau kiekvieną politiniai-socialinę santvarką, sovietų viriausybė nepraveda diskriminacijų tarp valstybių atsižvelgiant į jų vidujinį rėžimą.

Nacional-socializmas—Žmonijos Nelaimė

Skaitydama nacional-socializmą ir rasizmą mirtiniu priešu—visų darbo žmonių ir pačios civilizacijos, sovietų viriausybė ne tiktai niekuomet neskelbė kryžiaus karo prieš šalis, kame viešpatauja toji teorija, bet ir siekė išlaikyti su jomis tokius pat normalius ir diplomatinius ir ekonominius santykius, kaip ir su kitomis šalimis. Sovietų viriausybė nepadidino savo armijos, savo apsiginklavimo, savo aviacijos kovai su tų mokymų bacilomis arba gynimui nuo jų savo rubežių. Sovietų viriausybė prisidėjo prie nesikišimo į Ispanijos dalykus deklaracijos tiktai todel, kad drauginga valstybė bijojo priešingu atveju tarptautinio konflikto. Ji elgėsi taip nežiūrint į tai, kad skaito neutralumo principą nepritaikomu maištininkų kovoje prieš teisėtą viriausybę ir prieštaraujantį tarptautinės teisės normoms, del ko ji visiškai sutinka su pareiškimu, padarytu mums Ispanijos užsienio reikalų ministerio. Ji supranta, kad nurodytas neteisingas tarimas buvo įbruktas kitoms tų šalių, kurios, skaitydamos save tvarkos ramsčiais, įvedė naują žadančią neapskaičiuojamų įvikių padėti, del kurios leidžiamasi atvirai padėti maištininkams prieš jų teisėtą viriausybę. Visi tie nauji sovietų viriausybės taikingumo įrodymai, turinčios pakankamai savisaugos priemonių, privalo jus, ponai, įtikinti, kad pasiūlymai, kuriuos sovietų delegacija jums daro, padiktuoti siekimu taikos užtikrinimo ne tiktai jos nuosavos šalies, bet ir kitų šalių rubežiuose, sudarymui saugumo sąlygų visoms tautoms, nuoširdžiu geidimu atstatyti visose šalyse pasitikėjimo jausmą savimi ir pasitikėjimą eventualine pagelba kitų ir atgaivinti tikėjimą į tarptautinio solidarumo ir teisėtumo idealą.

* * *

Draugo **Litvinovo** kalba iššaukė ilgus aplodismentus visoje salėje. Tautų sąjungos plenumo kuluaruose iš visų pusių buvo didžiuotasi jos logiškumu ir aiškumu. Daugelis pareiškė, kad drg. Litvinovo kalba, pasižymėjusi savo dideliu principališku svarumu ir be aštrių išsireiškimų, sudarė tvirtą ir vertingą atsakymą į Niurenbergo isteriką, o taipgi ir tiems, kas bando užtušuoti Niurenbergo grąsinimų reikšmę visuotinai taikai.

Tiesus ir ryškus drg. Litvinovo solidarumo pareiškimas su Ispanijos respublika buvo prieš pastatytas daugelio dalyvių dviprasmėms kaikurių kitų oratorių frazėms.

(Iš "Raudono Artojo")

Mokslas ir Technika

DIDŽIOSIOS VOLGOS DARBŲ PLANAI TĘSIAMI

Visame viduriniame Volgos rajone yra tiriama, kaip ateityje pastatyti didžiąją Volgos užtvanką—damą. Iki 1929 metų, dviem vietiniam inžinieriam visas to darbo projektas atrodė per milžinišku. 1932 metais atsinaujino diskusijos ir 1933 metais buvo nuspręsta įvairių užtvankų serijos, kokiu būdu sukonstruktuoti visą Volgos baseiną, ir su tos konstrukcijos pagelba duoti irrigaciją Volgos perkertantiems sausiems rajonams; padaryti vandens tinkamą kelią iš šiaurinių į pietines jūrės, ir suteikti europietiškai Rusijai pigios elektros energijos šaltinius.

Apie vyriausios damos pastatymo vietą ginčai praėjo 1937 metais, ir nustatyta, kad reikia budavoti žemutinėj upės dalyje netoli Kamišano, arba Žiguli įtakoje netoli Kuibyševo miesto Iš šių dviejų vietos pasirinkimų laimėjo pirmesnis, kaipo labiau tinkanti vieta. Toks nusprendimas buvo 1932 metais, bet šiandien tas pasirinkimas susitiko su sunkumais, del to vėl atnaujintos mokslinės peržvalgos: 80 mokslininkų grupė, kuri susideda iš inžinierių, geologistų ir techników, daro peržvalgas ir projektus del pasirinkimo vietos prie Žiguli įtakos.

"Filtracijos grupė" taipgi dirba; gręžia žemę ir ima pavyzdžius patyrimui ant kiek vanduo persisunkia per įvairius žemės sluogsnius. "Cementavimo grupė" studijuoja, kokiu būdu užcementuoti vandens prasiveržimus pro įvairias uolas. Kita grupė tikrina vandens sudėtį, jame esančius mineralus, ir kokia veikme tas vanduo daro į cementa, ir tiria įvairiose vietose žemės spaudimo pasipriešinimą.

Kada bus pastatyta šioji galingoji užtvanka, laikotarpyje trečio penkmetinio plano, tada pakils Volga iki Kazaniaus vartų. Pasidarys tinkamas laivininkystei kelias visame Volgos aukštupyje, kada joje pakilę vanduo tris metrus virš dabartinio normalumo vandens lygio. Susidarys didžiulis ežeras ir jame susilaikys pavasario potvynių vanduo ir jis bus pasiųstas pirmyn del produktavimo elektros energijos ir irrigacijos tikslams. Irrigacijos būdu sudrėkins apie pusantro milijono akrų žemės, ir siųs didelius kiekius elektros jėgos iš Maskvos į Uralus. Užtvanką pastačius, patiles vanduo pasuks kitą kryptimi tekėti mažesnes upes, įtekančias į Volgą: jos griš į savo vandens išteklių pusę ir įtekės į Volgą iš kitos pusės.

Planuojama užtvanka bus keuris kartus didesnė ,negu dižioji Dniepro dama.

* * * * *

Pas nekuriuos vidurinės Volgos inžinierius įsigyvenusi "fantazija," kuri išsipildys ateityje tai yra ateities planai, kainuojantieji šaliai 40 ar 50 bilijonų lie numato, kad nekurią dienę plačiai tekanti Volga, kurio potviniai dabar atmainoma apsisaugojimui nuo sausumų, bu paversta į didžiųjų ežerų ryšį tarp Artiko ir Kaspijos jūrų Sudarytas vidurinės Rusijos didysis vandens vieškelis galėtinai pakeis Eurazijos klimata Nugalės nespartų kontinento iš džiūvima, kuris išrodo paeinąs iš ledinuotų amžių judėjimo.

Penkiolika metų atgal aš gyvėjau Kuibyševo ligoninėt (tuometinėj Samaroj) ir skaičiau Wells'o istorinių ištraukų žodžius, kuriuose išrodė, kad ingšimas į Volgos klonį bado buvo pasekmė ledinuotųjų amžių, per ką išdžiūvo centralinės Azijos plokštumos. Žodžiai atsikartoja patys, kaip tos nepaliaujamos giesmės.

Kontinentų išdžiūvimų pergalėjimui žmogus ves didelę kovą, kuri bus viena iš didžiausių žmogaus vedamų kovų prieš gamtą. Penkiolika metų atgal apie tokius priešgamtinius karus niekas nesapnavo; šiandien žmogus jau apsuptas toje kovoje. Čionai tame klonyje, kur per amžius išmirė milijonai žmonių nuo sausumos paeinančio bado, kur 15 metų atgal beraštės valstietės moterys su rankomis kasinėjo įširdusiems individams priklausančią žemę iki jos sunykdavo, čia žmogus jau pasiruošęs per kolektyvinę nuosavybę padidinti savo jėgas kovai prieš žemę, saulę ir toliau žygiuoti linkui planetų.

Anna Louise Strong

ŠIS TAS APIE GORILAS

Gorilos yra didžiausių beždžionių rūšis, ir tik viena rūšis iš visų gyvulių turinti kulnis. Jos gali vaikščioti stačiame padėjime, bet daugiausiai vaikščioja keturpėščiomis. Užaugusi gorila yra žmogaus didumo ir turi keturių žmonių pajėgą.

Gorilos nestaugia ir nerėkia, bet loja. Jos nebudavoja medžiuose sau gūžtų arba lindynių, nes yra labai tinginės. Gorilos nėra žiaurūs gyvuliai ir jos neužpuldinėja ant žmonių. Gorilos yra viena iš visų gyvulių rūšis, kuri krapštosi dantis.

Gorilos mušasi sau į krūtines, bet ne del iššaukimo ženklų, tik del nurodymo ženklų.

Išrodo, kad tarp gorilų yra organizuota primityvinės nuosavybės forma. Jų šeimynos daugumoj susideda iš vieno subrendusio patino ir keturių iki šešių pataičių su jaunais vaikais. Šeimyna apima tam tikra kelių ketvirtainių myliu miška ir naudoja jo vaisius. Ta nuosavybės plotą labai saugoja nuo kitos šeimynos įsiveržimo.

Liūtas bijosi gorilų. Tiesa, nėra tokių žvėrių džiunglėse, kurie užpuldinėtų gorilas. Ir gorilos taipgi nieko neužpuldinėja iki jas neužpuola. Jos yra taikingos vegetarijonės.

George Madison, anglas misijonierius, 1887 metais raportavo, kad jis matęs gorilą patiną nešantį dvi vietines moteris ir negrai jam sakę, kad tas gorila pirmiau nusinešęs apie šimtą vietinių negrių moterų. Pas tos padermės žmones susidariusi opinija, kad pagrobtosios moterys gorilų neužgaunamos ir jos pamėgsta naujas gyvenimo aplinkybes.

NEGYVĄ VAIKĄ NEŠIOJOSI DVIDEŠIMTS METŲ

Paryžius, Spalio 23. — Caro armijos Karininkas, po slapyvarde Kerkoff, pabėgęs laike revoliucijos ir per 20 metų gyvendamas Paryžiuj, visuomet nešiodavosi dėžutę muzikos instrumento, panašaus į smuiką (violinselė). Niekur jis jos nepalikdavo, net ir parko pasivaikščiojime laikydavo prie savęs Karininkas gyveno neturtingai viename iš prastesnių viešbučių. Niekam jis nerodydavo kas yra toje dėžutėje. Paskutiniu laiku karininkas pražuvo. Viešbučio savininkas gavo laiška nuo jo jau iš Amerikos, kuriame rašo, kad jis nebegrįšiąs, o už skolą viešbučio savininkui liepia pasilaikyti jo skrynią, kurią palikęs išvažiuodamas. Joje esa didelės vertės brangenybių.

Savininkas, atidaręs tą skrynią rado ir karininko dėžutę kurią nešiodavosi kas dien. Dėžutė apklota skarmalais caristinių uniformų. Jokių brangenybių nerasta. O dėžutėje rastas balsamuotas vaiko lavonas.

Ruošiasi Išnuodyti Visus Ethiopus

Londonas, Spalio 24.—Haili Sellassie, Ethiopijos karalius įteikė tautų lygai skundą, kad italai ruošiasi išnuodyti visus ethiopus.

Italijos fašistai, veržidamiesi Ethiopijon skelbė, kad jie einą ten įvesti kultūringos tvarkos pusiau laukinėn tauton. Dabar, kaip matyti, tą "kultūrą" ruošiasi skleisti nuodais. Iš to galima matyti, kaip ethiopai nekenčia svetimų nevidonų, kad fašistai priversti griebtis paskutinių priemonių.

Per Tris Mėnesius Negauna Jokių Algų

Cornwall, Ont., Spalio 22.—Armand Proulx, Canadian Cottons Ltd. fabriko darbininkas, tekstilės industriją tyrinėjančiai komisijai pareiškė, kad šiame fabrike yra tokių darbininkų, kurie negauna jokios algos jau trys mėnesiai, kaipo nauji darbininkai, besimokiną amato.

Seniems darbininkams taip pat algos nukapotos. Seniau uždirbdavę iki $14.00 į savaitę, o dabar vos $10.00. Bet dirbti reikia daug daugiau. Pirmiau keturi darbininkai dirbdavę prie penkių mašinų, o dabar du darbininkai dirbą prie šešių mašinų.

Fašizmo Šalyj

"Ei mamyte, valgyt noriu,"
Šaukia keliatas vaikų,
Bet pasotint jų nors vieną
Nėra jokių palaikų.

Ieško motina pirkioje,
Nori vaikus suramint.
Skausmas širdį gelt nestoja,
Veidus pradeda dabint.

Darbo jai neleista gauti,
Menka pašalpa valdžia—
Ji šešiems tik nusispiauti,
Daugiau sukelia kančios.

Vienintėlė jų paguoda—
Dirbąs tėvas kai kada,
Bet gauja fašistų juoda
Išplėšė iš jų ir tą.

Jis jau retežiais apkaltas,
Kažkur išvežtas slapčia;
O vaikai ir žmona likę
Namie grumias su mirčia.

Prolet-Aras

ŠTAI IŠ KUR GEMA KOMUNISTAI

Pereitą vasarą visoje Kanadoje pagarsėjo Cornwall bovelnos ir šilko dirbtuvėse buvęs streikas. Streikavo keli šimtai darbininkų. Juos užpuolė policija ir daugelį sumušė ir įkalino Kanados buržuazinė spauda rašė, kad "nedorųjų" komunistų darbas. Tačiau ponai buvo priversti patikrinti dirbtuvėse esančias darbininkų sąlygas . . .

Dabartiniu laiku net ir buržuazinė spauda paskelbė patikrinimo komisijos surastas pasibaisėtinas darbo sąlygas. Vienas darbininkas dirba rūsyje po 78 valandas sąvaitėje prie 125 laipsnių Farenheito karštyje ir gauna tik $23.00 sąvaitėje. Vienas komisijos narys pareiškė: "Aš negaliu suprasti, kokiu būdu tas žmogus gali iškęsti 78 valandas sąvaitėje tokį didelį karšti."

Toliau komisija pripažįsta kad bovelnos kompanija 1933 metais turėjo pelno $517,862; 1934 m.—$893,986; o 1935 metais Courtaulds kompanijos pelnas pasiekė $933,703. Reiškia, per tris metus kompanijos pelnai pakilo beveik du kartu.

Darbininkų skaičius dirbtuvėje irgi sumažėjo. 1929 metais tose dirbtuvėse dirbo 2,358 darbininkai, o 1934 metais tik 1,877 darbininkai.

Tikrinimo komisijai vienas darbininkas paaiškino, kad prieš keletą metus dirbo prie aštuonių staklių ir uždirbdavo iki $17.00, o dabar turi aptarnauti dvyliką staklių ir uždirba daug mažiau.

Dauguma darbininkų gauna 26—28 centus per valandą. Tad štai! Šis nežmoniškas darbininkų išnaudojimas, per ką kompanija susikrovė milžiniškus turtus, verčia darbininkus kovoti už savo būvio pagerinimą ir jie pasidaro komunistais. Tas pats yra visoj kapitalistinėj pramonėj.

Darbininkas

Lietuvių Jaunuolių Mokyklėlės Rankdarbiai

Paišytas ir išpiaustytas Aldonos Sarapaitės

Šiame skyriuje patalpinsime ir daugiaus paveikslėlių, padarytų Toronto lietuvių jaunuolių, rankdarbių mokyklėlėj. Jie interesingi tuom, kad lavinami jaunuoliai sugeba padaryti tokių gražių, originalių daiktelių. Beabejonės, kurie pamėgs ir toliau lavintis šioj srytyj, tai ateityj susilauksime gerų karikatūristų, kurie mokės nupiešti mums politinių paveikslėlių, kaip Avrom (Daily Clarion karikatūristas), Lumbis ir kiti.

Lietuvoje

NUBAUSTI SUVALKIEČIAI

Beveik porą sąvaičių kariuomenės teisme buvo sprendžiama praeitų metų Suvalkijos streiko dalyvių, 35 valstiečių byla.

Byloje buvo iškelta pasibaisėtinos Gustaičio, Veiverio ir kitų nužudymo scenos. Liūdininkai pasakojo, kaip policininkai šaudė į ant žemės gulintįjį sužeistą Gustaitį ir k a i p iš užpakalio nušovė Veiverį. Šaltupio slėny irgi elgėsi kaip žvėrys: sunkiai sužalojo Juodžbalį, iki sąmonės netekimo sumušė Jočienę, Jočytę ir daugelį kitų.

Teismo prokuroras nurodė, kad streikas neturėjęs revoliucinio pobūdžio. Gynėjas M. Šleževičius irgi nurodė, kad streiko priežastis buvo rugių centneris, už kurį tuomet gaudavo tiktai 4 litus. Advokatas Tumėnas aiškiai nurodė, kad toj byloj yra teisiami ne vien tie 35 valstiečiai, bet visa Lietuvos ūkininkija. Ūkininkijai susidariusios sunkios ekonominės sąlygos, o jiems pasiskųsti nebuvo kam, todel jie grupavos į tokius sanbūrius. Jis kalbėjo labai susijaudinęs, kad daugelis esančių teismo salėje verkė.

Kaltinamieji p a s kutiniame žodyje pareiškė, kad iš jų dauguma buvę 1919 metų savanoriai, o kaltinamasis Varkala net buvęs karo mokykloje kartu su tos bylos prokuroru pulk. leit. Matulevičium.

Nekurie liūdininkai prirodė, kad šaudę ir areštavę valstiečius policininkai ant nekurių turėję piktumą už ekonominius dalykus, kaip tai, už valstiečių žemėje pasodintų bulvių neužaugimą ir kitką.

Tačiau, nežiūrint visų liūdininkų prirodymų del valstiečių nekaltumo ir policininkų žvėriškumo, valstiečiai tapo nubausti sekančiai:

P. Sakalauskas — 3 metais sunkiųjų darbų kalėjimo.

Po 2 metu grąsos kalėjimo—**Rutkauskas, Jočytė, Pr. Balčiūnas ir K. Kalašinskas.**

Po 1½ metų:— **K. Varkala, Andr. Stravinskas, Pr. Juodžbalis, Ant. Marazas, K. Gustaitis.**

Sunkiausia bausmė teko **Boliui Juodžbaliui**—6 met. s. d. k.

Vl. Bašinskui paskirta 3 met. s. d. k.

Po 1 metus paprasto kalėjimo—**Jurgis Bartnikas, Pr. Stravinskas, Jz. Jankauskas, Mečys. Veiverys** — 8 mėn. paprasto kalėjimo.

Lygtinai nuteisti: — **Andr. Gustaitis**—8 mėn., o **V. Bajoras, Ant. Žilinskas, Jurgis Skučas, Jon. Grincevičius, Jotautas ir Karčiauskas**—po 1 metus.

Išteisinti 11 asmenų: **K. Juodis, O. Jočienė, Pr. Grinkevičius, Ad. Urnavičius, Kaz. Tamošiūnas, Motiejus Siaurusevičius, Pran. Petrušauskas, A. Pyragas, Pov. Bubnys, Jz. Pečiokas ir Pet. Krūvelis** (bet jis laikomas suimtas kitoj byloj).

M. YČAS TURĖS NUOSTOLIUS APMOKĖTI

Praeitą pavasarį buvo išpręsta garsioji Martyno Yčo byla, kurioje jis buvo kaltinamas už nubankrūtavimą Prekybos ir Pramonės banko. Apygardos teismas buvo M. Yčą pateisinęs, bet prokuroras padavė bylą į Apeliacinius rūmus.

Dabar Apeliaciniai rūmai M. Yčą rado kaltu ir priteisė Lietuvos bankui padarytus nuostolius grąžinti, kurių yra virš pusantro milijono litų, o Žemės bankui padarytus nuostolius panaikino.

Tačiau iš M. Yčo iškolektavimas pinigų nėra galimas, nes jis visą turtą užrašęs pačios vardu ir skaitosi beturčiu.

NUO VILKAVIŠKIO VYKO Į KAUNĄ NUSIŽUDYTI

Gižų apylinkėje, Vilkaviškio apskrityje, vienas vaikinas susidraugavo su savo kaimyne. Pagaliau jų santykiai pairo; vaikinas įpuolė desperacijon ir nutarė nusižudyti. Jam atrodęs patogiausias būdas nusižudyti, tai šokti į Nemuną. Šiam sumanymui įvykdyti nutarė vykti į Kauną. Kadangi pinigų mažai teturėjęs, tai pusę kelio nuo namų iki Kauno ėjęs pėsčias, o paskui nusipirkęs bilietą ir atvažiavęs į Kauną. Aleksote išlipo ir nuėjęs ant Aleksoto tilto šoko į Nemuną. Bet nusiskandinti nepavyko, nes netoliese plaukė valtis ir savižudį gyvą ištraukė.

Išdžiūvęs nuovadoj pareiškė, kad daugiau nesižudysiąs, tik dabar privargsiąs, kol namo pareisiąs. Ir pėsčias išėjo namo.

PLĖŠIKAS KUBILIUS VĖL PAGAUTAS

Prieš mėnesį laiko iš Kauno kalėjimo pabėgo plėšikas J. Kubilius. Vėliau Klaipėdoje Kubilius sugautas. Jis apsiginklavęs dviem parabeliais automobiliumi mėgino iš miesto išbėgti.

Kubilius 28 metų amžiaus, bet jau iškalėjęs 11 metų.

Dabar pabėgęs iš Kauno kalėjimo jau padaręs keletą plėšimų ir pagrobęs apie 10 tūkstančių litų, vien iš Kartenos vaistinės 6,000. Daugumą vogtų pinigų, sako, iš jo pavogusios merginos. Nesenai jis susišaudė su Salantų policija ir pabėgo. Vėliau susidūrė su krašto policija. Nuo Salantų Kubilius jojęs raitas, iš ūkininko atimtu arkliu, bet jojęs taip smarkiai, kad Kubiliui nusėdus arklys tuojau pastipęs.

Klaipėdos kr. Kalote Kubilius vieno ūkininko berną pasiuntė degtinės, bet tas atvežė policvachmistrą. Tarp Kubiliaus ir vachmistro kilo grumtynės. Šauti abu nespėjo, tik Kubilius revolveriu vachmistrui sudavė į galvą ir pabėgo, palikdamas portfelį su 800 litų. Kubilius nuėjo ligoninėn sveikatos pasitikrinti. Sakėsi esąs rangovas ir negalįs normaliai pietauti. Dažniausiai pietaująs vakarais ir ne labai išmiegąs.

Nuvarytas daboklėn Kubilius pareiškęs pasitenkinimo, kad dabar po ilgų nemiego ir vargo naktų jis galėsiąs gerai išsimiegoti.

LIETUVOS KUNIGAI MELDŽIASI UŽ FAŠIZMĄ

Lietuvos marijonų organas "Šaltinis" praneša, kad daugelyje vietų Lietuvoje įvykusios pamaldos už žuvusius Ispanijos sukilėlius. Reiškia ir Lietuvos dvasiškija meldžiasi už sukilusius Ispanijos " golovariezus," kurie sukilo prieš žmonių teisėtu būdu išrinktąją valdžią. Ar nebus jie gavę tokį įsakymą iš paties Smetonos.

PASIBAIGĖ GARSIOJI TEISMO BYLA

Per keletą metų Lietuvos teismai suvaidino kelias juokingas tragikomedijas. Bet paskutiniu metu suvaidino vieną iš juokingiausių, tai yra pabaigė garsaus Lapėno, teismo komediją.

Kaip visiems yra žinoma, J. Lapėnas yra tautininkų partijos centro komiteto narys ir artimas Smetonos bičiulis. Už tai Antanas jam paskyrė pelningą vietą pusiau valstybinėje įstaigoje—"Maisto" d i rektorium. Lapėnas kelis metus bedirektoriaudamas susikrovė milijoninius turtus, nupirko seseriai dvarą, materiališkai aprūpino savo gimines ir tapo visoje Lietuvoje turtingiausiu žmogumi. Turtai į Lapėno globą plaukė, kaip Nemunu vanduo. Na, ir iš ko jis pasidarė toks turtingas? Nagi iš valstiečių auginamų kiaulių. Jis tas kiaules sudorodavo: valstiečiams primesdavo po kelis litus, o didelį pelną pasilikdavo sau. Ne gana to, dar tiesioginiai vogė bekonus ir kepenis ir pardavinėjo savo naudai.

To negalėjo nematyti Lietuvos valstiečių masės. Pereitų metų suvalkiečių bruzdėjimas, tikriau sakant, buvo bruzdėjimu prieš Lapėną ir kitus Smetonos pagelbininkus. Smetona matė, kad bus blogai jeigu nenareštuos Lapėną. Ir štai praeitais metais, kuomet augo suvalkijoj valstiečiuose didžiausias nepasitenkinimo įtempimas, kad nutildyti tą streiko bangą, Smetona įsakė areštuoti Lapėną.

Praeitą pavasarį atsibuvo Šiauliuose Lapėno ir jo draugų byla, kurioje per kelias sąvaites aikštėn iškeltos Lapėno vagystės. Tų vagysčių tiek daug ir jas nebuvo galima nuo žmonių akių užslėpti, tai del viso ko Lapėną nuteisė dvylikai metų sunkiųjų darbų kalėjimo ir paskelbė jo turtą konfiskuoti, kaipo įsigytą iš vagysčių. Tai neva buvo mėginta parodyti, kad Lietuvos teismas laikosi teisingumo principų ir baudžia be atodairos visus, kas tik papildo nusikaltimą.

Tačiau Lietuvos valstiečiai ir darbininkai aiškiai matė, kad toks teismo sprendimas išnešetas tik jų akių apdūmimui. Užsienio lietuvių darbininkišką spauda rašė, tarp jos ir "Darbininkų Žodis," kad Lapėnas pasmerktas tam, kad nuraminti Lietuvos kilančius valstiečius nes n e g i r d ė t a s atsitikimas, kad Smetona galėtų laikyti kalėjime savo gerą bičiulį. Buvo neapsirikta tuo klausimu. Ir štai! Šiomis dienomis Apeliaciniai rūmai panaikino Šiaulių apygardos teismo sprendimą ir Lapėną su jo padėjėjais galutinai išteisino: paleido iš kalėjimo ir paliko jam laisvai naudotis su iš Lietuvos liaudies išplėštaisiais turtais.

Ne gana to, kad jį išteisino, bet dar Lietuvos ponai ir ištikimi jo sėbrai teismo salėje suruošė triukšmingą spektaklį. Štai, kaip "Lietuvos Žinios" tą spektaklį aprašo:

"Publikoj matėsi teisėjų, prokurorų tardytojų ir t.t. Vienas prekybininkas, kuris anksčiau su 'Maistu' turėjęs santykių, koridoriuje pažįstamiems pasakoja, kad praėjusią sąvaitę žydų baisiąją naktį jis labai meldęsis už J. Lapėną, kad jį išteisintų . . . Pirmininkas p. Gudauskas ramiu, švelniu balsu pradėjo skaityti sprendimą: Apeliaciniai rūmai nusprendė: Šiaulių apygardos teismo sprendimą panaikinti, ir J. Lapėną, A. Kubilių, A. Prancul̦į, P. Lapėną ir K. Lapėnienę išteisinti.

"Pirmininkui ištarus žodį 'išteisinti,' salėje kilo didelis triukšmas: korespondentai ir teatrų referentas Steponavičius pradėjo smarkiai ploti ir šaukti valio! . . .

"Taip šaukė, kad pirmininkui sunku buvo juos nuraminti. Pirmininkas sako, teismas tai ne koncertas ir čia negalima ploti. Net pagrąsino iš salės pašalinti.

"Tada karštuoliai aprimo ir pirmininkas baigė s k a ityti sprendimą: civilinis ieškinys atmetamas, k a l t ė s įrodomieji daiktai grąžinami kam jie priklauso, teismo išlaidos padengiamos valstybės iždo lėšomis, kardomoji priemonė panaikinama ir kaltinamieji paleidžiami . . .

"Pirmiausia teisiamuosius pasveikino jų gynėjai advokatai, su kuriais pasibučiavo, o paskui šoko prie kaltinamųjų suolo teisiamųjų artimieji p o l itiniai draugai, garbintojai. Nors prie teisiamųjų suolo stovėjo keturi kalėjimo prižiūrėtojai, tačiau jie negalėjo atplėšti nuo kaltinamųjų suolo susijaudinusių žmonių . . .

"Lapėnas vakar gavęs daug sveikinimų žodžių ir telegramomis."

Tai taip pasibaigė ta garsioji komedija, kurią pažangieji žmonės iš kalno numatė, kad ji pasibaigs Lapėno laisve. Kitaip ir būti negalėjo fašistinėj santvarkoj. Tai kas, kad Lapėnas susikrovė ir Lietuvos liaudies prakaito didelius turtus, bile jis geras Smetonos bičiulis, jis dabar laisvas, jo turtai paliekami neliečiamybėje ir garbė stengiamasi atstatyti. Tiktai nukentės ir bus kalėjimuose kalinami tie, kurie praeitais metais reiškė nepasitenkinimą prieš Lapėno ir kitų Smetonos sėbrų sauvaliavimą ir privertė iškelti Lapėno juodus darbus aikštėn ir suruošti tą garsiąją teismo komediją.

IR MERGINOS GIRTUOKLIAUJA

Pakruojis.—Rugsėjo 20 dieną čionai buvo nemaži atlaidai ir buvo gerokai žmonių. Vieni meldėsi, o kiti girtuokliavo, ypač jaunimas. Daugybė žmonių buvo girtų, buvo matyti girtų ir merginų! Labai blogas įspūdis. Gaila, kokiais keliais jaunimas dabar nueina, kai neturi kultūrinės dirvos dirbti. Reikia ieškoti, kiek galima kelių, kad žengiantį į parapiją jaunimą suturėti.

ŠUO BŪTŲ SUDRASKĘS DARBININKĄ

Alytus.—Rugsėjo 28 d. Krengelio pokasto dirbtuvėn įbėgo dirbtuvės savininko šuo ir smarkiai sukandžiojo darbininkui V. Žembai abi rankas; jeigu kitas darbininkas Klimavičius nebūtų atgynęs, gal būt, visiškai sudraskęs. Po nelaimės įvykio darbininkas Žemba kreipėsi pas šunio savininką pagelbos; savininkas liepė eiti pas daktarą Gambajų. Žaizdos buvo apžiūrėtos ir apraišiotos, o del tolimesnio gydymo buvo pasiūlyta kreiptis pas kitą daktarą Petrovą, kuris konstatavo, kad darbininkas negalės dirbti apie 6 sąvaites laiko. Be to, davė ligoniui laišką, kad nuneštų pas veterinarijos gydytoją, kad patikrintų ar šuo nėra pasiutęs.

ATIDARYTAS UKMERGĖS TILTAS

Spalio 5 dieną tapo atidarytas Ukmergėje per Šventąją tiltas. Tilto statyba tęsės ištisus metus. Jo statyba atsėjo 243 tūkstančiai litų. Tiltas turi 125 metrus ilgio.

SSRS ATSTOVO MAISKIO PRIDUOTOJI NOTA NEUTRALUMO KOMITETUI LONDONE

Fašistinės Valstybės Sulaužė Neutralumo Sutartį

"Sąryšyje su kitomis valstybėmis, sudarant sutartį del nesikišimo į Ispanijos reikalus, Sovietų Sąjunga tikėjosi, kad sutarties dalyviai pažadus išpildys; kad šiuo periodu gaunamieji Ispanijos civilio karo rezultatai bus sutrumpinti ir aukų skaičius bus sumažintas. Praėjus laikui, iki šiol pasirodė, kad sutartis buvo sistematiškai laužoma iš nekurių sutartyj pasirašiusiųjų dalyvių pusės, ir sukilėliams ginklų suteikimas ėjo nebaudžiamai.

"Viena iš pasirašiusiųjų sutartį dalyvė, Portugalija, tapo sukilėliams reikmenimis aptarnavimo pagrindine baze; kuomet Ispanijos legališkai valdžiai faktinai uždarytos tos reikmenys su pagelba boikoto, atimti palengvinimai įsigyjimui ginklų del Ispanijos liaudies apsigynimo. Tokiu būdu sutarties laužymo rezultatai sutvėrė sukilėliams privilegijuotas apystovas, kurių pavidalo nebuvo sutarties tiksluose.

"Šios nenormališkos situacijos rezultatai yra, prailginimas Ispanijos civilinio karo ir padauginimas aukų skaičiaus.

"Sovietų valdžios atstovybės pastangos, kad praktiškai sustabdyti sutarties laužymą nerado paramos neutralumą pasirašiusiame komitete. Paskutinis Sovietų atstovybės sumanymas, kuriame buvo reikalaujama kontroliuoti Portugalijos uostus, per kur eina sukilėliams svarbiausioji pristatymo reikmenų bazė, taipgi nerado pritarimo, net šios dienos komiteto susirinkime, nebuvo tas klausimas padėtas dienotvarkėn.

"Tokiu būdu sudarytoji sutartis pavirto tuščia, nusidėvėjusios popieros atkarpa. Praktikoje sustojo veikus.

"Nenorėdama pasilikti tarp asmenų, kurie remia neteisingąją pusę, Sovietų Sąjunga mato tik vieną išėjimo iš susidariusios padėties kelią, tai grąžinti Ispanijos valdžiai teises ir prieinamas sąlygas įsigyjimui ginklų iš užsienio, kokiomis teisėmis ir priemonėmis naudojasi dabartinės viso pasaulio valdžios; suteikti sutarties dalininkams teises laisvai pasiskirti ar parduoti, ar neparduoti Ispanijai reikmenų.

"Kiekviename atsitikime Sovietų valdžia nenori nešti tolimesnės atsakomybės del aiškiai susidariusios neteisingos situacijos, su atsižvelgimu į Ispanijos legalę valdžią ir Ispanijos žmonės, dabar priverstinai pareiškia, kad jos spalių 7 dienos prirodymais, negalinti pati prisirišti prie sutarties ir pasilikti ilgesniam laikui neintervencijos sutarties dalyve.

"Aš didžiai įvertinu, ponas pirmininke, jei jūs galėsite šį laišką priimti ir patenkinti apsvarstant šios dienos susirinkime. Priimkite, ponas, mano išsireiškimus aukštam apsvarstymui ir pagarbai.

(Pasirašė) **Maisky"**

MILIJONAI ŽMONIŲ APSĖSTI UTĖLĖMIS

"Vilniaus Žodis" patalpino vienos mokytojos laišką apie liaudies mokyklų padėtį Lenkijoj. Čia jį perspausdiname:

"Lenkijos respublikoje yra 30 su pora milijonų gyventojų, jų tarpe mažiausia keletas milijonų utėlėtų. Lydos mokyklų gydytojas tvirtina, kad utėlė iš nešvaraus vaiko iščiulpia per metus 1 litrą kraujo. Tad visai lengva apskaityti, kad, apskritai imant, Lenkijos gyventojai kas metais praranda kelius milijonus litrų kraujo, praranda gyvojo inventoriaus (paslėpto plaukuose ir rūbuose) dėlei. Kadangi pagaminti iš valgių vieną litrą kraujo atseina 100 zlotų—Lenkija metai metuose utėlių išlaikymui praleidžia k e l etą šimtų milijonų zlotų.

"Tikslesnį apskaitymą palieku gydytojų areopagui ir visam sanitariniam personalui, kuris nuo keliolikos metų toleruoja Lenkijoje, o ypatingai 'Kresuose' utėles.

"Tarp šermukšnių, trobos slenkstyj sėdi kaimo moteris ir, bulvėms skusti bei duonai raikyti peiliu traiško vaiko utėles. Už sąsparos senis, lygiai, atydžiai valo savo suvytusį kūną nuo gyvių, kurie sukasi lizdus pažastyse ir suveltuose plaukuose. Naugardėlio vaivadijoj teko matyti, kaip tarakonai nukramteliojo kūdikiams nosis, nelaimingąjį mokytoją ar karininką manievrų metu, kai tik apsigyvena troboj, taipgi susukandžioja tarakonai ir kartais jisai jaučiasi, nelyginant tie tremtiniai rusai kazematuose arba Sibiro etapuose. Rašau šitai pati ištyrus, kiekviena proga galiu paduoti kur tai ir kas.

"Specialiu pamokų paįvairinimui esti utėlės nuo apykaklės nuėmimas arba jų iššukavimas ir traiškymas. Tai vyksta šiuo būdu: iš sąsiuvinio išplėšiama lapas, būdėtojas tankiomis šukomis šukuoja, o kitas garsiai skaitliuoja ir traiško akmeniu, kartais pasiekiama rekordinis skaičius—apie 40 lavonų per vieną posėdį.

"Dėja, panašių medžioklių žiūrėjau kelius s y k i u s per sąvaitę ir esu šių medžioklių ruošėja.

"Manau, kad ilgametė ir bevaisė mokytojų kova su įvairių rūšių gyviais tepasibaigs tada, kai užsiims už šio darbo vyresnieji administracinės valdžios veiksniai, kurie turi be reikalo, veltui beriogsančius utėlėms naikinti aparatus ir lėšų. Pradėti reikia nuo lušnų, patalų, krosnių, kailinių ir tik vėliau apvalyti suaugusius ir vaikus, tąsias nelaimingas bendro įsiutėlinimo aukas."

YOUTH COLUMN

YOUNG COMMUNIST PLAN DRIVE FOR NEW MEMBERS

Commencing November 1, the Young Communist League of Canada will launch a membership campaign to recruit at least 1,500 new members to their ranks before January 21, 1937.

According to Misha Korol, national administrative secretary of the Y. C. L. of Canada, the organization has set itself the task of making use of its increasing influence among the youth of Canada to organize new thousands into the ranks of the Y. C. L. Anyone agreeing with the class aims and under the age of 35 is eligible as a member to this organization.

Korol in one paragraph states where the Y. C. L. intends to recruit new members. "Mass unemployment, the ever growing number of youth who have never worked and who generally have never had an opportunity to learn a trade; fierce exploitation of those employd in the industry; improverishment of farm youth; sharply curtailed possibilities of securing a general or special education; the destruction of the normal healthy life of our youth; spreading hoboism prostitution and begging—these are the conditions existing to-day."

He goes further on to state "The youth of our country are on the move. They are looking for a way out of their present distressing situation, which has brought them nothing but uncertainty, hopelessness and insencurity. These tens of thousands of young men and women are looking for leadership. They want to do something to improve their welfare. They need organization unity. This will be our task."

The Y. C. L. has always been and still is the greatest leader of the youth of Canada. It is the only youth organization that really endeavours to improve the conditions and life of the young people.

YOUH LEADERS D E N Y ACCUSATION OF GLOBE

Four well known Canadian youth leaders have been accused of being internationally known communists by the "new Toronto Globe newspaper. The Toronto Board of Education is said to have refused the Jarvis street collegiate to the Canadian Youth Council when it was learned that the four speakers were communists; this appeared in the Globe. Acording to the information received from the Toronto Youth Council, all arrangements for the Sunday night meeting have been made and the board of education granted the use of the collegiate for the meeting, despite the fact that the Globe reported they were refused the use of the school.

The speakers scheduled to speak at the meeting and who were branded as "internationally known communists" are Margaret Crang Edmonton, Denton Massey member of parliament; Norman Levy, chairman of the Canadian Youth Congress and Murdock Keith, prominent worker of the Christian Student Movement. All these young people have denied that they were communists and they demand a published apology from the Globe.

The Globe by making such statements endeavoured to spoil the Sunday meeting by stating that the Youth Council could not procure a hall and it also tried to cause disagreement in the Youth Council, which is a strong anti-war organization. It must be remembered that the owner of the new Globe is a millionaire mining man and probably his minerals are essential in the next war and therefore he doesn't want to lose the chance of making some money. The Youth Council can spoil his plans by stopping a war.

Correct

Gypsy—"I'll tell your fortune, sir."

"How much?"

"Twenty-five cents."

"Correct."

—o—

To the Last

Farmer—"An' how's Lawyer Jones doin', Doctor?"

Doctor—"Poor fellow! He's lying at death's door."

Farmer — "That's grit for ye--at death's door and still lyin'."

Drg. Stalinas Apie Partijos Narius

Ne kiekvienas gali būti geru bolševiku—partijos nariu. Ne kiekvienas gali pernešti visus sunkumus, su kuriais susiduria komunistas, eidamas savo partijos pareigas. Tik tvirčiausios valios žmonės tai gali ir, visokiose audrose dar labiau užsigrūdina.

Stalinas kalbėdamas antrame sovietų suvažiavime, sekančiai apibudino komunistų partijos narį:

"Mes komunistai ypatingos sudėties žmonės. Mes sudaryti iš ypatingos medžiagos. Mes tie, kurie sudaro didžiojo proletarinio stratego armiją—Lenino armiją. Nėra nieko aukštesnio, kaip garbė priklausyti šiai armijai. Nėra nieko aukštesnio, kaip partijos nario vardas, kurios įkūrėju ir vadu yra drg. Leninas. Ne kiekvienam skirta būti tokios partijos nariu. Ne kiekvienam skirta pernešti nesantaiką ir audras, suristas su tokios partijos naryste. Darbininkų klasės sūnūs, vargo ir kovos sūnūs, neapsakomo skurdo ir herojiškų pastangų sūnūs—štai kas visų pirma turi būti tokios partijos nariais."

Lodziuje Rinkimus Laimėjo Kairysis Bendras Frontas

Lodzius, Lenkija.—Čia 27 d. rugsėjo įvyko miesto valdybos rinkimai. Kandidatus buvo išstatęs suvienytas frontas kairesnių organizacijų ir unijų ir gavo 118,877 balsus, išrinkdami 34 atstovus. Dešiniosios partijos paėmus drauge, gavo tik 91,929 balsus. Tautininkai prarado 12 vietų, o pilsudskininkai nei vienos vietos nelaimėjo.

1930 m. rinkimuose pilsudskininkai buvo gavę 104,000 balsų, o šiuose rinkimuose gavo tik 14,000. O kairiosios partijos tuomet gavo tik 55,000.

POGROMAI KIEKVIENĄ NAKTĮ PRIEŠ ŽYDUS

Londonas, Anglija, Spalio 24. —Ž u r n a l i s t a s Halton paduoda iš Londono, kad per paskutinius du menesiu fašistai Londone kiekvieną naktį suruošią pogromus ant žydų, ypatingai rytinėj Londono dalyj. Tiesiog žydai mušami pasitikus gatvėje be jokios priežasties, užtenka pažinti, kad žydas. Vadovybėj Osvald Mosley, Londono fašistai daro chuliganiškus darbus laisvai. Valdžia nedaro jokių trukdymų. Net pats Halton, buržuazinis žurnalistas stebisi, kaip tas leidžiama "garbingoj" Anglijoj.

Montrealo Žinios

MONTRETALO LIETUVIAI PASMERKĖ VILNIAUS UŽGROBIKUS IR SMETONOS VALDŽIĄ

Sekmadienį, spalio 25 dieną, Montrealo lietuvių organizacijos surengė Vilniaus užgrobimo paminėjimą. Į paminėjimą buvo užkviesta ir Sūnų ir Dukterų draugija.

Žmonių prisirinko nemažai, pilna DLKVNK salė, kurioj įvyko Kanados Lietuvių Kongresas Lietuvos Liaudžiai Ginti. Paminėjimą atidarė Juškevičius, kliubo pirmininkas, pažymėdamas, kad Vilniaus užgrobimo paminėjimas dar nereiškia užgyrimą Lietuvos valdžios ir jos metodų Vilniaus vadavimui. Su jo žodžiais sutiko dauguma susirinkusių. Po to, buvo pavesta susirinkimą vesti kitam asmeniui.

Susirinkimo pirmininkas pirmuoju kalbėtojum perstatė jauną lietuvį, atvykusį iš Amerikos, bet kaž kodel nepasakė jo pavardės. Kaip kai kurie montrealiečiai kalba, kad jis nesenai iš Lietuvos atsiųstas Lietuvos valdžios. Jis daug kalbėjo, bet mažai ką pasakė. Daugiausiai kaltino lenkus ir lenkišką unarą. Jis neatskyrė paprasto lenko nuo lenko imperialisto, kuris užgrobė Vilnių. Bendrai, jo kalba buvo labai netikus, nesutinkanti su tikrais faktais. Apie tai bus reikalinga vėliau parašyti daugiau.

Po jo kalbėjo Navickas ir (rodos) Dubauskas. Abu kalbėjo veik tą patį, ką ir pirmasis. Po jų kalbų kalbėjo K. Kilikevičius.

K. Kilikevičius trumpai pažymėjo, kad lietuviams labai skaudu atsiminti Vilniaus užgrobimą. Nurodė, kad viso pasaulio lietuviai kelia protestus prieš Lenkijos valdžią ir reikalauja Vilniaus lietuviams laisvės. Tačiau jo kalba tam tariamam amerikonui netiko. Jis vertė pirmininką sulaikyti Kilikevičių. Deltos priežasties Kilikevičius, pažymėjęs, kad Vilniaus vadavimas yra svarbiu klausimu, ir nurodęs, kad Lietuvos valdžia slopina Vilniaus vadavimą persekiodama lietuvius ir jų organizacijas, baigė savo kalbą ir pasiūlė, kad būtų leista jam perskaityti Sūnų ir Dukterų Draugijos valdybos paruoštą rezoliuciją. Bet tas amerikonas užkomandavo pirmininką neleisti skaityti minėtą rezoliucija. Pirmininkui į pagelbą atėjo Navickas. Tokiu būdu K. Kilikevičius, palikęs kopiją rezoliucijos pasitraukė nuo platformos. Publika rankų plojimų ir kojų trypimu reikalavo, kad rezoliucija būtų perskaityta. Neleidžiant rezoliuciją perskaityti, nemaža dalis susirinkusių norėjo salę apleisti. Bet tuo laiku pakilo draugas Kilikevičius ir atsišaukė, kad publika to nedarytų, bet kuoramiausiai užsilaikytų iki galo. Po to publika nusiramino.

Ant galo, ant platformos pasirodė Navickas ir perskaitė dvi rezoliucijas, kurios buvo ilgos ir labai neaiškios. Bet jas perskaitęs neleido ant balsavimo ar svarstymo, bet padėkojęs už paklausymą, nuėjo už scenos. Tuo tarpu ant platformos pasirodė Kliubo pirmininkas **Ch. Juškevičius** ir **Vilkaitis,** kurie aiškino, kad niekam galva nenukris, jei bus perskaityta minėta rezoliucija, bet tą atlikus bus sucementuta Montrealo lietuvių vienybė. Publikai karštai tam pritariant, Vilkaitis pašaukė Kilikevičių ant platformos, kad perskaityti rezoliuciją, ką jis ir padarė. Rezoliucija buvo perskaityta ir paleista ant balsavimo. Už rezoliuciją balsavo veik visi susirinkusieji, išskiriant kelis susilaikiusius. Prieš, tačiau, nebalsavo niekas. Navicko skaitytos rezoliucijos taip ir liko nepaleistos ant balsavimo.

K. Kilikevičiaus pasiūlyta ir priimta rezoliucija yra sekanti:

Rezoliucija Vilniaus Vadavimo Klausimu

Kadangi Lenkijos valdžia Vilnių užgrobė su pagelba Želigovskio armijos ir iki šiam laikui tebelaiko užgrobus, ir

Įvairiais būdais persekioja lietuvius.

Mes, Montrealo lietuvių masinis mitingas, įvykęs spalio 25 dieną, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Neprigulmingo Kliubo salėj, protestuojame prieš Vilniaus užgrobimą ir lietuvių persekiojimą ir reikalaujame laisvės Vilniaus lietuvių ekonominiam ir kultūriniam veikimui.

Taipgi reikalaujame iš Lietuvos valdžios įvesti Lietuvoj demokratinę tvarką, nes prie dabartinės padėties daugelis ir Lietuvoj gyvenančių lietuvių ne tik kad neturi entuziazmo Vilniaus vadavimui, bet dar pačios Lietuvos neįvertina sakydami, kad nebus blogiau nei prie Hitlerio ar kokio kito diktatoriaus. Tik pilna demokratija sužadins lietuviuose Lietuvos meilę ir norą atvaduoti Vilnių.

Šios rezoliucijos kopijas nutarta pasiųsti Lenkijos valdžiai, Lietuvos valdžiai ir Vilniaus Vadavimo Komitetui.

Paskui sekė diskusijos, kas turi pasirašyti po rezoliucija. Išvados prieita, kad klebonas Bobinas ir visų organizacijų atstovai padėtų savo parašus ir pasiųstų ten, kur reikalinga.

Susirinkimas buvo atidarytas lietuvių parapijos chorui giedant Lietuvos himną. Taipgi choras sudainavo keletą dainelių laike pertraukų. Chorui dirigavo pats klebonas. Reikia pažymėti, kad choras sudainavo vidutiniškai. Jei būtų dainavęs darbo žmonės artimesnes dainas, tai būtų gavęs daug aplodismentų.

Reikia neužmiršti pažymėti, kad po mitingo susirinkimo pirmininkas ir kiti Montrealo organizacijų veikėjai jautėsi patenkinti, kad susirinkimas užsibaigė draugiškai. Iš visko aš susidariau vaizdą, kad Montrealo lietuviai labai augštai įvertina vienybę ir vardan tos vienybės pasirengę atsileisti vieni kitiems nesusipratimus. Reikia palinkėti, kad toj kryptyj eitų pirmyn.

J. Yla

KUR PRAKTIKUOJAMAS FAŠIZMAS

Spalio 23 dieną Mont Royal arenoje turėjo įvykti masinis mitingas, kuriame būtų kalbėję iš Ispanijos atvykę atstovai apie Ispanijos liaudies kovas prieš fašizmą.

Nuo penktos valandos vakaro policijos ir dedektyvų būriai jau stovėjo prie arenos, o atėjus 8 valandai tūkstančiai žmonių grūdosi link arenos, bet nutiestoji policininkų grandinė neleido nei vienam sustoti ant šaligatvio. Apie duris buvo tirštai policininkais apstatyta, ir del pasityčiojimo ant durų buvo iškabinta didelė iškaba: "Šį vakarą ristynės" (Wrestling tonight).

Daugelis dar nemato kur yra praktikuojamas fašizmas. Nesenai Montreale kunigų ir valdžios sukurstyti fašistiniai studentai išdaužė "Clarte" ir Popular Front įstaigas, ir kada buvo viskas laužoma ir draskoma tų padaužų, tuomet policija į tai visiškai nežiūrėjo ir nieko jiems nedarė. O šiam mitingui išdraskyti susimobilizavo visas reakcionierių lizdas, kad neišgirstų darbininkai teisybės žodį apie Ispanijos fašistų žiaurumus.

K.

Kam Išpildo Pažadus

Spalių mėn. 14 dieną pas Kvebeko provincijos ministerį pirmininką, poną Duplessį, atsilankė mainų savininkų delegacija, kuriai vadovavo J. C. Lamonthe, Obalski Mining korporacijos prezidentas. Jis prašė, kad valdžios lėšomis būtų pravestas kelias nuo St. John iki Chibougaman mainų distriktui, tarp tų vietų yra 138 mylios. Taipgi minima delegacija reikalavo specialio leidimo del mainų atidarymo.

Ponas Duplessis pilnai sutiko su tokiu reikalavimu ir priedui prižadėjo pravesti geležinkelį į tų mainų distriktą.

Šiuo klausimu, tai ponas Duplessis pilnai ištesėjo savo prierinkiminius prižadus, nes puikiai žino, kad suvarytieji į vergijos kempes darbininkai už dyką pratęs minimą geležinkelį.

M. Krisas

Montrealas "Tvarkosi"

Laimėjęs praėjusius rinkimus berybės demagogijos pegelba, p. Duplessis pradėjo įgyvendinti "tvarką." Jam užėmus ministerio pirmininko vietą, tuojaus pradėta atleidinėti iš valdiškų vietų jam nepatikimi asmenys. Atleidžia neva už nesugebėjimą atlikti darbo, bet tikrumoje už nepriklausimą jo reakcinei partijai.

Dabar artinantis municipaliniams rinkimams, yra pertvarkomi visi Montrealo wardai ir balsavimo apylinkės taip, kad užtikrinti sau ir savo kolegoms valdžioj šiltas vieteles. Municipaliniai rinkimai įvyks gruodžio 14 dieną. Darbininkai turime energingai ruoštis, kad pastačius ir pravedus savo atstovus į miesto valdybą.

M. Krisas

ĮVAIRIOS ŽINIOS

ŽYMUS DAKTARAS VAŽIUOJA ISPANIJON

Daktaras Norman Bethune, montrealietis, neužilgo išvyksta Madridan Ispanijos kovojančiai liaudžiai pagelbėti, kaipo daktaras. Didlapių korespondentams pareiškęs, kad jis vykstąs šaukiamas pagelbėti 1,000,000 Madrido gyventojų. Jis pasirįžęs pasiekti Madridą, nors jis būtų iš visų pusių fašistų apsuptas. Jeigu kitu būdu nebūsią galima Madridan įkeliauti, tai orlaivių įskrisiąs.

—o—

SKURDO KANKINAMAS PASIKORĖ

Spalio 19 d. C.N.R. prekiniame vagone, prie Point St. Charlio sąšlavynų, pasikorė ukrainietis Andrew Andriusiak, 56 metų amžiaus.

Jis buvo kankinams skurdo ir del kilusios jo ligos, nepergyvendamas kentėjimų pats nutraukė gyvybės siūlą.

Savižudys gyveno: 1237 Montmorencą St.

—o—

NAUJIEMS POLICININKAMS NUKIRSTOS ALGOS

Nauji policininkai pradėjusieji praktikuoti už algą $5.00 į sąvaitę, po dviejų metų paprastai turėdavo gauti po $26.00 sąvaitinės algos, bet dabartinei naujų policininkų laidai bus mokama tik po $23.00. Reiškia nukertama virš 10% algos. Miesto stambieji valdininkai aiškinasi, kad delei stokos pinigų tą darą.

Kažin kaip tie policininkai jausis, kuomet juos siųs mušti darbininkų, kurie kovos prieš algų kapojimus. Policijos tarpe randasi ir tokių, kurie nestoja prieš darbininkų reikalus. Geriau linkę stoti su liaudies interesais.

—o—

BEDARBIŲ PAŠALPAI $1,400,000 LAPKRIČIO MĖNES.

Kaip nevaržo ir kaip nekapoja bedarbiams pašalpų, bet miesto taryba dar vis turi skirti maždaug tokią pat sumą bedarbių pašalpomis, kaip ir pirmiau, būtent, po $1,400,000 į mėnesį. Tas parodo, kad bedarbių skaičius dar nesumažėjo.

Miesto aldermanai tikisi, kad lapkričio mėn. nebus sunaudota visi paskirtieji pašalpoms pinigai, nes atidaroma daugiau viešų darbų.

—o—

BAISIAI SUŽALOTAS KINIETIS

Spalio 28 d. tapo areštuotas Malcolm Dobson, kuris atsilankęs į kiniečio mažą valgyklą ant Dorchester Str. pavalgęs ir paprašytas užmokėti už valgį užpuolė mušti ir baisiai apdaužė kiniečio William Lee galvą. Abidvi akys liko užtinusios, pajuodę, kakta ir galva žaizdota, lūpos sutinusios ir nuo lūpų ligi ausies veidas perpiautas.

Didlapis "Montreal Daily Star" pajuokdamas sako, kad kinietis nedalyvaudamas Ispanijoje, pergyveno civilį karą. Tai greičiausiai šitas brutališkas žygis atliktas kokio tautinio šovinisto—fašistinio bandito.

Surinko **J. A.**

Lietuvių Kalbos Mokyklėlė

Spalio 21 d. įvyko pirmoji lietuvių kalbos pamoka vaikučiams. Dalyvavo 15 mokinių. Tikimasi, kad ir daugiau mokinių prisirašys. Kreditas už suorganizavimą tenka ALDLD 47 kuopos draugams.

Tėvai turėtų susirūpinti savo vaikučių lavinimu lietuvių kalbos. Jeigu kas neįvertintų kalbos išmokimą, tai nors turėtų įvertinti vaikučių proto lavinimą. Paprastai sakoma: "Ką išmoksi ant pečių nenešiosi." Taigi ar nenaudingiau, kad vaikučiai vietoj benaudžiai žaisti gatvėje, lankytų mokyklėlę, kur savo žinojimą plėstų, auklėtųsi naudingesni visuomenės nariai.

Pamokos vyksta kiekvieną trečiadienį ir penktadienį nuo 5.30 liki 7.00 valandų vakare po antrašu: Rytiečių salė, 2114 Frontenac Str.

Draugai posančaliečiai turėtų pasekti rytiečių pavyzdžiu: suorganizuoti lietuvių vaikučiams lietuvių kalbos pamokas.

K. K.

Draugai Sudburiečiai Atlanko Montrealiečius

Prieš metus ar seniau apleidę Montrealą progresyviai lietuviai ir dabar dirbantieji nikelio kasyklose, gaudami po sąvaitę atostogų, parvyksta Montrealan atlankyti savo senus pažįstamus, draugus ir organizacijas.

Paskutiniu laiku Montreale lankėsi dd. A. Jasiulevičius ir J. Striška. Jiedu atlankydami draugus neužmiršo atsilankyti ir mūsų organizacijų parengimuose. Spalio 17 d. dalyvaudami ALDLD ruoštoje vakarienėje, parėmė organizacinį fondą, paaukodami po $5.00.

Ankščiau lankėsi drg. Taruška. Jis ne tik draugus atlankė, bet ir mūsų organizacijų parengimus, bei tuo laikotarpiu vykusius susirinkimus.

Montrealiečiai linki savo draugams sekmingai darbuotis, kur jie tik nebūtų. Su draugais pasidalinus mintimis pasirodo, kad draugai nors ekonominiai kiek geriau stovi, bet nuo mūsų judėjimo neatšalę, o dar lapiau prie jo prisirišę.

Korespondentas

"Niekas Neturi Teisės Nuplėšti Svastikos," Sako Arcand

Montreal, Spalio 24. — Kanados krikščionių tautininkų partijos (National Social Christian Party of Canada) vadas francūzų sekcijoj sako, kad "Niekas neturi teisės liesti mūsų uniformos marškinių, ir mūsų partijos ženklo, kuris reiškia baltąją rasę. Jie gali mėginti mums uždrausti nešioti."

Arcand buvo red aktorius francūzų laikraščio "Le Patriote," dabar jis redaktorium "Le Fasciste Canadien" (Kanados Fašisto).

"Daily Clarion" sučiupo laišką, kuriame rašoma, kad Montrealo fašistų partijos centras yra Winnipege, kad partija turi ryšius su fašistų partijom Anglijoj, Afrikoj, Australijoj ir kituos kraštuos. Jų iždas esąs ne tautinis, o tarptautinis, su banku Londone.

Virš Milijono Dolerių Suma Nesutinka Su Knygoms

Quebec, Spalio 22. — Revizijos komisija, tikrindama provincialės valdžios iždo knygas, randa, kad $1,000,000 nesutinka su knygomis. Pinigai buvę naudojami pašaliniams reikalams. C. Lactot, Taschereau pasiuntinis, per 6 metus pasidėjęs ant savo vardo $300,000 ir iš tų pinigų buvę apmokami specialiai žvalgybininkai. Į Montrealą rinkimų reikalams išmokėta $20,000. Daigle medžio kompanija Montreale pristatydavusi medžiagą valdiškiems darbams dideliais kiekiais, bet be nupiginimo ir pasiuntusi dalį neapmokėtų sąskaitų kaipo apmokėtomis.

Laiškas Redakcijai

Perskaičiau "D. Ž." atsišaukimą, kad neprieteliai užpuolė "Darbininkų Žodį" ir reikalauja $5,000.

Aš labai smerkiu tokiuos žmones, kad drįsta darbininkų laikraštį kąsti. Sekmingesniam jų atmušimui, siunčių $1.00.

J. Griciūnas

Philadelphia, Pa.

Mihail Kolcov — Vertė **Petras**

Katalonija

Lėktuvas dalietė žemę, biskelį striktelėjo ir nuriedėjo ant savo ratų per žalią pievą. Žmonės bėgo pasitikti.

Už dešimties minučių ėjimo nuo aerodromo, didelė barikada iš vatos maišų. Patikrinimas dokumentų. Ir štai po penkių metų—vėl Barcelonoj, ispaniškam New Yorke. Puikioji Barcelona, Vidužemių jūrų gražuolė su palmiškais bulvarais ir fantaniška statyba; baisioji Barcelona su savo biauresniais ir pavojingesniais kriminališkais urvais, negu kad marseliški ar stambuliški; jureiviška Barcelona, nuo kurios krantų išvyko Kristupas Kolumbas; pramoninga Barcelona, kurios automobiliai ir šilkas, chemikalai ir elektrikiniai išdirbiniai skubiai skraido po pasaulį po angliškais išdirbystės—vaizbos ženklais. Barcelona—sostinė kataloniškos autonomijos, Barcelona—kolonija anarcho-sindikalistų. Gražus, linksmas, nesuvaldomas miestas.

Dabar gatvės užpildytos srove vulkaniškų geismų. Centre—nei praeiti, nei pravažiuoti. Šimtai tūkstančių žmonių užkimšo centralinį garsųjį bulvarą Ramblas. Tas yra ne demonstracija, ne procesija ar kokia iškilmė. Minia neprasišalina, ji gyvena ištisą parą gatvėse, tarpe prakalbų, obalsių, plakatų, orkestrų, gėlių ir laikraščių.

Visi automobiliai yra rekvizuoti. Taksių nėra. Ant automobilių baltais dažais išrašyti organizacijų vardai arba obalsiai.

Parduoda, dalina už dyką laikraščius. Renka pinigus. Dainuoja. O svarbiausiai, vaikštinėja su ginklais. Ant viso miesto viešpatauja debesis civilio žmogaus, su šoviniais prie diržo, darbininko su šautuvu ant pečių arba rankose. Ne, niekas nenori atsiskirti su šautuvu—dabar po kraujuotos sąvaitės, kada darbininkiška Barcelona penkiais tūkstančiais savo lavonų užtvėrė kelią fašistiniam sukilimui! Su šautuvais sėdi, valgo, miega, eina į prakalbas . . . Specialiu dekretu uždraudė su šautuvais eiti į kino. Darbininkų tvarkdariai kine paima nuo kiekvieno žiūrėtojo šautuvą išduoda jam kortelę, kaip kad paprastai daroma priduodant kaliošus arba kepeliušą.

Didesni viešbučiai yra rekvizuoti partinių organizacijų. "Ric"—anarchistų, "Kolon"—suvienyto fronto proletariškų partijų.

Didelis mitingas teatre "Olimpia." Stebėtina, kaip ši susijaudinusi, užianti, banguojanti, kaip audrota Jūra, masė sugeba atydžiai klausyti. Pakol kalbėtojas kalba, minia suakmenėja, salėj absoliutiška tyla. Užbaigė kalbėti—griausmingi aplodismentai, švilpimas arba baubimas. Paskiau vėl įtempta tyla . . .

Ilgas pasikalbėjimas su Komoreroi, sekretorium suvienytos kataloniškos proletariškos partijos. Jis kalba, kad apvienijimas komunistų ir socialistų partijų padarė didelę įtekmę į darbininkus. Apvienijimas partijų padarė tokią įtekmę, kad kiekvieną dieną stoja šimtai naujų darbininkų į proletariato eiles. Vistiek padėtis labai rimta. Nuo Katalonijos likimo priklauso likimas visos ispaniškos demokratiškos revoliucijos. Ne tiktai darbininkų klasė, bet ir smulkioji buržuazija nemato po fašistinio maišto sugrįžimo į praeitį. Organizavimas visų tų jėgų—darbininkų užduotis.

—o—

Pulkininko Sandino štabe—pusryčiai. Už stalo oficieriai, lakūnai sėdi drauge su komisarais nuo priešfašistinės partijos.

Sandino veža mane į miestą į valdžios rūmus. Puikus parkas, kariška sargyba, tylūs, bežmoniai marmoriniai koridoriai. Čionais pilietinis karas tarsi būtų ir nepažvelgęs. Galva kataloniškos valdžios, Kasanovas, ilgai man aiškina priežastis Katalonijos autonomijos ir bendradarbiavimo jo valdžios su Madrido valdžia. Kas link likvidacijos sukilimo—jis tuo pilnai užtikrintas. Bet tas bus padaryta ne iš sykio. Gana ilga istorija. Sąvaitės? Taip sąvaitės, o gal ir keleto mėnesių.

Už parko užtvaros vėl verda Barcelona . . . Dalys darbininkiškos milicijos važiuoja į frontą. Motinos, žmonos, seserys eina eilėse, palydi kareivius.

—o—

Korespondentas turi viską savo akimis matyti. Einu į frontą per keletą eilių barikadų, apsupančių Barceloną, valstybiniu plentu.

Štai Monserrat, pasauliniai žinomas "perpiautas kalnas," geologiškas stebūklas. Vienuolynas pačiam kalno viršuj—įžymi likerių dirbtuvė, dabartiniu laiku suvalstybinta.

Visur ant plento valstiečių sargybos punktai. Griežtai sustabdo. Skardžiai susušunka: "Dokumentai." Bet skaityti nepergeriausiai gali—ypatingai tuos reikšmingus mandatus ir liūdimus visų ir visokių organizacijų. Peržiūrėję dokumentus draugiškai pasiūlo: "Agua, vino?" (vandens, vyno). Ir atsisveikindami sušunka "Salud!"—pakeldami sugniaužtą kumštį, kas reiškia pasisveikinimą ar atsisveikinimą pagal proletarišką būdą. Jie dar vadina darbininkus "senior," bet pasveikinimas "rotfront" tapo bendru viso priešfašistinio judėjimo mieste ir kaime.

Lerida—linksmas sautėtas miestas šilko tekstilių centras.

Dar šimtas kilometrų—ir jau prasideda frontinė zona. Barbastro—štabas pulkininko Villalbo, kamanduojančio dalį Saragosso fronto—Ueska. Pulkininkas apsigyvenęs vyskupo name. Stalas apkrautas kariškais žemlapiais, virš jo kabo didelis kryžius, padarytas iš slonio kaulų.

Pulkininkas rūstus, atsargus ir nelabai kam tikintis. Jis ir jo pagelbininkas kapitonas Medrano įeina į tą mažą skaičių karininkų, kurie liko ištikimi valdžiai Aragonijos ir Katalonijos provincijose.

Ant priešo puola keletas "kolonų"—grupė valdiškos kariuomenės, ištikima priešfašistinė milicija. Vieną iš kolonų sudaro kadrinis Villalbo pulkas . . . Po ketvirtadalio valandos pulkininkas padeda į šoną raudoną paišelį:

—Tas viskas. Kitką jūs matysite vietoj.

Nuo Barbastros, pagal plentą—kaimas Angiez. Čionai Medrano komanduoja artileriją. Dar dešimts kilometrų—kalnuose—kaimas Sitemo, atimtas šiandieną nuo priešų. Jis šešis sykius perėjo iš rankų į rankas. Prie šulinio dar tebekabo fašistinis atsišaukimas: siniorita su vėliava. Ant vėliavos parašyta: "Už galingą Ispaniją, prieš raudonąją valdžią."

Sugulėm miegoti mediniam valstiečio name, ant akmeninių suolų, ant kailių. Iš bačkų dvokė rūgstantis vynas. Pabudom nuo šautuvų ir trūkstančių bombų balsų, susimaišiusių su riksmais. Visi išbėgom į lauką—pasirodė, sargyba iš kadrinių kareivių buvo užsnūdus ir už tai užsimokėjo gyvastim. Sukilėliai užėmė dalį kaimo. Juos mušė lauk apie tris valandas. Užsidegė šieno kūgė, prie jos suskrudo, sutraškėjo alyvinis medis. Sanitarai atnešė lavoną, uniformoj, su skepetaite rankoj. Staigiai žibtelėjo saulė skaisčia auksine šviesa . . .

Apie pietus atvažiavom į Jardinentą. Čionais viskas sutvarkyta. Priešakyj kolonos—karininkas, vadovas antifašistinės milicijos—socialistas, ir politinis komisaras—komunistas Trueva. Jie gerai sandarbiauja. Pozicija gerai sutvirtinta: kaipo rubežius panaudota milžiniška ilga vandens laida, už cementinių blokų sustatyti minosvaidžiai, artilerija gerai paslėpta. Daug kas padaryta labai senoviškai: kulkosvaidis įstatytas į varpinę, prieš orinio apsigynimo beveik nėra—bet abelnai yra daug tvarkos, organizuotumo ir energijos bei iniciatyvos. Gerai pastatyti žvalgai, rytais eina apmokinimas naujokų rykiuotės. Šarvuotas traukinys (čionai yra stotis) visada gatavai prirengtas ir jau keletą sykių atliko gana pavyzdingus mūšius.

Trueva, komisaras—komunistas, pagal specialybę mainerys. Jis tvirtas, mąstantis, ramus. Dirba ištisas dienas beveik be poilsio. Kulkosvaidininkai lauko sargybų punktuose nakties laiku apdengia savo paskutinėmis antklodėmis kulkosvaidžius; jie atsineša kaslink jų kaipo geriausi tėvai.

Ant kapynių užlygina naują didelį kapą. Jie draugus laidoja pakol kas beženkliai, kapus maskuoja—kas žino, į keno rankas gali papulti Tardienta?

Kariuomenės eilėse daugumą sudaro darbininkai, bet yra gana gera dalis ir inteligentijos—inžinierių, jūristų, studentų. Čionais jie taipgi apsimokina mėtyti rankines granatas ir kitą karišką apsimokinimą.

—o—

Vakare vietinėj aludėj įvyksta bendras valstiečių susirinkimas. Antras susirinkimas—vakar buvo ta pačia tema susirinkimas. Keletas anarchistų surinko kaimo jaunuomenę ir apskelbė Tardietą kolchozu. Ryte pasidarė ginčai ir barniai. Valstiečių grupė atėjo pas Truevą ir prašė išrišti tą dalyką.

Žema salė su akmeninėmis grindimis ir mediniais stulpais prisikimšus iki durų: žiba žibalinė lempa: elektrikinę energiją taupo del kino; stiprus naminio tabako kvapas. Jeigu ne trys šimtai juodų ispaniškų kepeliušų ir netikėjimas į vyriškumą, galima būtų patikėti, kad aplink—Kubaniškos stepės.

Trueva padaro neilgą įžanginę prakalbą. Jis paaiškina, kad kova yra vedama prieš fašistinius dvarininkus, už respubliką, už laisvę valstiečiams, už jų teisę pastatyti savo gyvenimą ir darbą pagal jų norą ir reikalą. Niekas neturi teisės supančioti valstiečių norų ir laisvės. Kas link kūrimo kolchozų—tą dalyką gali spręsti tiktai patys valstiečiai, niekas daugiau. Valdiška kariuomenė ir jis, komisaras, gali tiktai pažadėti, kad apsaugos valstiečius nuo visokių, kokie jie nebūtų, prievartos žygių.

(Bus daugiau)

TORONTE

TORONTE ISPANIJOS ATSTOVUS PASVEIKINO SU $4,000

VIENUOLIKA TŪKSTANČIŲ PASITIKO ISPANIJOS PASIUNTINIUS

DR. BETHUNE PASIUNČIAMAS ISPANIJON DAVIMUI MEDIKALĖS PAGELBOS LAISVĖS KOVOTOJAMS

Praeitame trečiadienyje Toronte įvairių tautų ir įsitikinimų apie 11,000 žmonių sutiko Mutual Arena stadione atsiųstus kovingos Ispanijos liaudies pasiuntinius.

Pasirodžius Ispanijos liaudies pasiuntiniams stadiono tarpduryje, publikoje kilo iddžiausias entuziazmas: žmonės sustoję šaukė ura ir, du darbininkų orkestrai griežė Internacionalą. Progresyvių, praeito karo veteranų ir Kanados prieškariniopriešfašistinio komiteto pirmininko MacLeod vedami, link platformos, žygiavo garbingos Ispanijos pasiuntiniai. Pasiuntinių priekyje žygiavo garsioji Ispanijos moteris Palencia ir sveikino publiką mosikuodama balta s k e p e t a i t e, ir Ispanijos respublikos saliutu—sugniaužtu kumščiu. Nekurie iš publikos šaukė ispanų kalboje: "Viva la republico espagnoli!"

Pasiuntiniams užėjus ant platformos ir nutilus publikos ovacijoms, prasidėjo nuo įvairių Kanados darbininkų grupių atstovų sveikinimai. Pirmiausia, Kanados tikinčiųjų žmonių vardu sveikino priešfašistinis veikėjas, kunigas Salem Bland. Jis pareiškė, kad atstovauįąs Kanados žmones, kurie stovi už legalę Kanados valdžią, ir nerandąs pasaulyje legališkesnės valdžios už dabartinę Madride esančią valdžią.

Toliau sveikino Kanados komunistų vadas draugas Stewart Smith, pareikšdamas, kad Kanados Komunistų Partija ėgins Ispanijos liaudį ir smerkė kitų šalių vedamą neva neutralumo politiką, kurią numaskavo Sovietų Sąjunga ir teikia pagelbą Ispanijos demokratinei valdžiai.

Graham Spray sveikino Kanados socialistinės CCF vardu ir pasmerkė Toronto miesto valdybą už nepriėmimą legališkai išrinktos Ispanijos atstovybės.

George Watson sveikino 200,000 Kanados unijistų vardu, pareikšdamas, kad Kanados unijistai rems Ispanijos Liaudies Fronto šalininkus ir išreiškė savo padėką Sovietų Sąjungai už rėmimą Ispanijos našlių ir našlaičių, nukentėjusių nuo fašistinio sukilimo.

Publikoj kilo didžiausios ovacijos, kuomet susirinkimo pirmininkas MacLeod perstatė Ispanijos pasiuntinybei montrealietį daktarą Bethune, kuris rezignavo iš Montrealo ligoninės ir apsiėmė atlikti didelę misiją —vykti Ispanijon ir saugoti Ispanijos kovotojų sveikatą. Daktaras sakė, kad daugiau žmonių žūsta nuo karo laiku plintančių ligų, negu nuo kulkų. Tad jis pasirįžęs nusiųsti Ispanijon pusantro milijono pakelių insulino, kas kainuos apie $2,500.

Atsišaukus aukų, per pusę valandos buvo sukelta netoli $4,000. Komunistų Partijos centro komiteto vardu buvo priduota $1,000. Gausiai aukavo ir kitų įsitikinimų darbininkiškos organizacijos; buvo gauta aukų nuo socialistų, katalikų ir įvairių darbininkų unijų.

Atvežė Širdingą Padėką

"Mes atvežėme jums širdingą padėką iš tos šalies, kuri atiduoda savo gyvybes ir atiduos tol, kol galutinai triumfuos demokratija," pareiškė energinga moteris, senora de Palencia.

"Vokietijos ir Italijos fašistai remia sukilėlius, kad jie trokšta valdyti turtingas Ispanijos gyvsidabrio ir chemikalų mainas ir kitus žaliosios medžiagos šaltinius. O su tomis Ispanijoje esančiomis naugėmis suruošti karą prieš demokratiškąsias šalis. Respublikoniška Ispanija neparduotų mineralų fašistinio karo reikalams. Ispanijos sukilėliai atiduos kitų šalių fašistų tikslams šalies turtus."

Toliau Palencia nurodė, kad Ispanijos liaudis kovoja už visų grupių žmonių laisvę. Neteisybė, kad persekiojami religiniai žmonės. Kitos šalys daro kriminališką prasižengimą atsisakydamos pardavimą ginklų žmonėms, kurie kovoja prieš kitų šalių agresorius su grynomis rankomis. Nurodė, kaip Barcelonoje neginkluoti žmonės suėmė kanuolemis apginkluotus sukilėlius. Jei būtų negavę sukilėliai paramos iš užsienio, tai kova būtų jau senai buvus užbaigta. "Daugiau 90,000 mano šalies žmonių jau žuvo, ir dar blogiau bus. Tačiau tie žmonės žūsta ne iš savo rankų draugų, su kuriais jie kartu gyveno ir dirbo. Jie žuvo žiauriose afrikonų padermės ir užsienio legionierių rankose . . ."

"Mes žinome, kad mes esame remiami materialiai ir moraliai nuo viso pasaulio tautų. Už tai jums, kanadiečiai, aš išreiškiu širdingą ačiu."

Antras pasiuntinys Marcelino Domingo tarp kitko pareiškė: "Ispanijoj dabartinė kova nėra kova tarp fašizmo ir komunizmo. Yra kova tarp demokratijos ir tyronijos, demokratijos ir diktatūros. Tarp naujų teisių ir senų privilegijų. Ispanija turi garbę pernešti tuos skausmus, kurie gali pasikartoti kiekvienoje šalyje. Pasaulio paskirties kamienas yra Ispanija.

"Ispanijos respublika jus perspėja, kad Ispanijos sukilėlių laimėjimas būtų signalu viso pasaulio fašistų sukilimui. Jei laimės lojalistai, tai bus nauja gyvenimo atmaina."

Trečias kalbėtojas atvykęs iš Ispanijos kunigas Sarasola pareiškė:

"Aš atstovauju kaipo kunigas ir anti-fašistas. Kada fašistinė spauda rašo, kad Ispanijoje eina kova prieš religiją, tai netiesa. Karas yra išprovokuotas tų, kurie visuomet save vadina religiniais, ir su tuo trokšta apsaugoti savo reikalus. Baskviečiai katalikai, iš kurių ir aš paeinu, stovi valdžios pusėje. Mes esame gilūs krikščionys ir respublikonai."

Tą patį pasakė ir Domingo, parodydamas, kad jis yra respublikonas, Palencia socialistė, o Sarasola kunigas. Domingo nė kiek nesibaisi komunistais, jis sakė, kad viso pasaulio komunistai siunčia pinigus Ispanijos gelbėjimui, o kurie kalba prieš komunizmą, jie skiria pinigus Ispanijos sunaikinimui.

Tai vienas iš entuziastiškiausių kada nors buvusių Toronte mitingų, kuriame dalyvavo įvairių įsitikinimų žmonės ir gyvais pavyzdžiais matė, kaip reikalinga ir Kanadoje tokia darbininkų vienybė, kuri apsaugotų darbininkų klasę nuo fašistinių žudeikų.

Reporteris

Iš Pereito Sūnų ir Dukterų 1-mos Kuop. Susirinkimo

Pereitam sekmadienyje, dvejose valandose po pietų, prasidėjo Sūnų ir Dukterų d-jos trimėnesinis susirinkimas. Galima sakyti, kad į šios draugijos kiekvieną susirinkimą atsilanko nemažas skaičius narių ir šiaip pašalinių pasiklausyti ir svarstyti draugijos reikalų, bet šiuo sykių, kaip į svarbesnį (trimėnesinį), susirinko gana daug žmonių.

Po perskaitymo ir priėmimo pereito susirinkimo nutarimų ir komiteto raportų, sekė aplikantų priėmimas ir užtvirtinimas į pilnus draugijos narius. Rodos, kad Toronte mažai kas ir nebepriguli prie šios pašalpinės draugijos, bet kaip pradėjo skaityti aplikantų užtvirtinimą, tai tik per šį susirinkimą tapo užtvirtinti į pilnus narius apie porą desėtkų. Iš to matyti, kad Torontiečiai įvertina organizacinę svarbą ir apsidraudimą save laike nelaimės.

Laiškų skaityme, be kitų, tapo perskaitytas ir apvarstytas laiškas nuo Daily Clarion laikraščio, kreipiantis į musų pašalpinę draugiją, kad įvertintų ir prisidėtų jo palaikymui, kaipo nepavaduojamo Kanados plačių masių organizatoriaus ir švietėjo. Mūs draugijos nariai po trumpų ir aiškių diskusijų nutarė, kad mums, kaipo daliai tos darbo klasės, kuriems taip pat rūpi visi darbo klasės reikalai ir kovos, paskyrė iš atsargos iždo $10.00.

Paskiau drg. J. Pauža, protokolų sekretorius, iškėlė klausimą, kuris buvo paliktas svarstyti šiam susirinkimui, kad visi draugijos nariai—vyrai ir moterys lankytų ligonius lygiai ir iš eilės be jokio skirtumo. Iki šio laiko, moterys lankydavo tik moteris, o vyrai vyrus, kas sudarydavo sekretoriui daug keblumo, ir paskutiniu laiku moterys pradėjo daugiau sirgti, todel kaip jų mažiau yra draugijoj, tai joms prieina tankiai lankyti ligonius. Po gerokų diskusijų nutarta, kad lankytų ligonius visi lygiai iš eilės pagal draugijos listų knygos numerius, be skirtumo lyties—vyrai ar moterys.

Svarstyme ateinančio vajaus klausimo iškilo karštos diskusijos kas link Centro Komiteto nutarimo: kad ateinančiam vajui, kaipo 25 metų sukaktuvių gyvavimo šios draugijos, nutarė centras skelbti jubiliejinį vajų, su palengvinimais, kad iki 35 metų priimti į draugiją be jokio įstojimo mokesčio, o senesniems su puse įstojimo, kaip ir kitais vajaus laike. Tokiam Centro Komiteto nutarimui atsirado keletas narių priešingi ir gerai neišsiaiškinus šio Centro-Komiteto nutarimo, tapo atmestas. Kas yra nelabai geras daiktas. Man rodos, kad centras tą vajaus pravedimą gerai apsvarstė ir numatydamas kad tokie palengvinimai eina draugijos naudai, kad norint daugiau patraukti darbininkus stoti į mūsų pašalpinė draugiją. Tad mano nuomonė yra, kad centro tarimas yra geras ir verta jį visoms kuopoms priimti

Ant galo sekė atsišaukimai, iš kurių esti daugiausia nubaustieji už nelankymą ligonių. Kas yra peiktinas dalykas. Man atrodo, kad mūsų draugijos nariai yra labai geros širdies, nes beveik kiekvienam susirinkime nubaudžia po keletą už nelankymą ligonių ar neišdavimą lankyto ligonio raporto, o per kitą susirinkimą, visiems nubaustiems gražiai pasiaiškinus kiekvienam bausmę dovanoja. Del ko pradeda tų bausmių nebepaisyti. Tas apsunkina draugija, su per dažnais nubaudimais, o paskiau vėl jų atmetimais. Be to, nukenčia ir patys draugijos nariai, nes ištikus ligai, nėra kam aplankyti, ką girdim iš ligonių nusiskundimų.

Susirinkimo Tėmytojas

Toronto Kirpėjai Pavojuje

Nesenai tapo įvestas įstatymas, kad Toronto kirpėjai turi imti už plaukų nukirpimą 40 centų. Kirpėjai džiaugėsi, nes manė tokiu būdu pakils jų uždarbiai. Bet dauguma žmonių neturėdami pinigų pradėjo kirptis vienas kitam plaukus. Tad kirpėjai gyvenanti darbininkais apgyventuose rajonuose nustojo daug kostumerių. Galutino bankroto vengdami, pradėjo kirpti pigesne kaina. Dabar valdžia praneša, kad pradės persekioti tokius kirpėjus ir trauks teisman.

Tokio įstatymo pravedimas yra neva įvestas gyveniman tam, kad apsaugoti kirpėjų minimalinį uždarbį. Tačiau, kaip matosi, tai nieko iš to įstatymo neišeis, tik už pabaudas valdžia pasipinigaus. Norint apsaugoti kirpėjų minimines algas, reikia jas sutvarkyti ir fabrikuose, o valdžia apie tai nesirūpina.

Planuoja Atidaryti Darbininkišką Mokyklą

Toronto, Spalio 23.—Sudaryta direktorių taryba kuriai vadovaus William Rigby, ir daromi visi kiti prisirengimai įsteigimui darbininkiškos mokyklos Toronto mieste, kur bus aiškinami darbininkiško judėjimo klausimai. Stewart Smith, visos Kanados darbininkams žinomas komunistų vadas, išrinktas direktorių tarybos sekretorium.

Mokykloj būsią aiškinami šie klausimai: Politinė Ekonomija, Politinio Susipratimo Elementai, Politinė Teorija, Tarptautinės Darbininkų Organizacijos Istorija, Kanados Darbininkų Judėjimo Istorija, Unijizmas, Šiandieninė Pasaulio Politika, Organizacinė Struktūra, Prakalbų Sakymas, Darbininkiškas Žurnalizmas, ir Anglų Kalba.

Mokyklos vieta ir pradžia bus paskelbta vėliau. O dabar galima duoti pasiūlymus, kaip tą mokyklą vesti, dadėti prie programos ir t.t. Pasiūlymams adresas: 77 Adelaide St. West, Toronto, Ont.

MASKARADAS

Spalio 31 dieną, šeštadienį, 6 Denison Ave., įvyks labai įdomus maskaradas.

Už įdomiausias kaukes bus duodamos trys dovanos.

Pasilinksminimui gera proga del jaunų, senų ir mažų.

Bus konfeti, serpentin ir visokių birbynių

Įdomiausias maskaradas koks kada buvo Toronte.

Daug ruošiasi ateiti pasipuošę kaukemis. Taipgi kviečiame visus būti su kaukemis.

Nepraleiskite linksmo parengimo progos!

Visi Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

Pradžia 8 val. vakare Įžanga 20 centų.

Dramos Grupė

York Priemiesčio Bedarbiai Laimėjo Svarbią Kovą

York priemiesčio bedarbiai, Ontarijos Bedarbių Federacijos vadovybėje, aplaikė didelį laimėjimą. Ontario Hydro Commission priemiesčio viršaičiui pranešė, kad nebebus reikalaujama mokėti už taip vadinamą trijų vielų elektros aptarnavimą bedarbių namuose.

Hydro komisija tą padarė po daugybės bedarbių delegacijų, kurios lankėsi pas komisiją ir reikalavo panaikinimo ekstra mokesčių.

Taip vadinamas trijų vielų aptarnavimas elektra b u v o skaitomas tenai, kur bedarbių namuose buvo naudojami kokie nors kiti elektriniai prietaisai apart šviesos, sakysim pečiai ar pan. ir tas ekstra mokestis reikėjo apmokėti iš pašalpos gaunamos sumos. Reikėdavo mokėti ir tiems, kurie neturėjo kitokių elektrinių prietaisų.

Sulyg to laiško, bedarbiai galės dabar naudoti elektrinius pečius, bet už tai nereiks mokėti ekstra mokesčio. Tai labai svarbus laimėjimas.

PASKELBĖ KUNIGĄ SARASOLĄ ATSKALŪNU

Kaip greitai suspėjo atvykti Amerikon Ispanijos valdžios pasiuntinybė ir su ja kunigas Sarasola, taip greitai buvo gautas iš Romos pranešimas, kad kunigas Sarasola yra atskalūnas. Telegramoj nenurodo del ko jį papa vadina atskalūnu, tačiau visiems aišku, kad ne del ko kito, vien del to, kad kunigas Sarasola pasmerkė Ispanijos generolų žygius, kuriuos remia papa.

Ant paklausimo kunigo Bergin, kunigas Sarasola atsakė, kad primetimas jam atskalūnystės yra didžiausias įžeidimas, sakė: "Aš esu taip geras kunigas, kaip ir pats."

Apie savo praeitį kunigas Sarasola pasiaiškino sekančiai: "Liepos 9 dieną aš buvau areštuotas Madride kaipo nužiūrimas fašistas. Aš prisiekiau, kad esu pranciškonas kunigas, bet nesu jokis fašistas. Prie to, pareiškiau, kad esu katalikų kunigas ir tuo pačiu laiku esu respublikoniškos valdžios rėmėju. Iki tai dienai aš gyvenau pranciškonų monastiriuje laikiau mišias kaip ir kiti kunigai.

"Apleidau kalėjimą rugpiūčio mėnesyje. Tuomet jau ne gyvavo monastirius. Aš norėjau vykti į Biscay ir tenai įsteigti pranciškonų monastirių, bet visos susisiekimo komunikacijos buvo nukirsta ir nebuvo galimybės į ten nuvykti.

"Valdžia įsitikino, kad aš esu nuoširdus kunigas, taip pat ir uolus respublikonas, ir del to, pasiuntė mane į Franciją atmušti fašistų spaudos talpinančius užmetimus.

"Aš priėmiau tą garbę, nes manau, kad šiuo keliu eidamas geriausiai pasitarnauju kraštui ir atlieku užduotis, kaipo žmogaus, patrioto ir gero kataliko. Aš pasiaukavau progai išpildyti mano įsitikinimus. Aš nusprendžiau, kad teisingumas yra valdžios pusėje.

"Aš esu nuoširdus kunigas ir esu pasirįžęs atiduoti svo kraują už Respubliką, jei jo reikės."

Toliau kunigas Bergin mėgino bausti pasiaukavusį senelį, bet prieškarinio-priešfašistinio komiteto pirmininkas, MacLeod jį pertraukė, pareikšdamas: "Prašau būti džentelmonų!"

Tai štai kokie žmonės popiežiaus akyse skaitomi atskalūnai. Kunigai gali žudyti, skandinti, smaugti ir padaryti kitus nežmoniškus darbus, bet jie nepaskelbiami pasauliui, kad jie yra atskalūnais. Tačiau, jei kunigas stoja ginti žmonių teises nuo kapitalistinių žmogžudžių, tai momentaliai paskelbiami atskalūnais.

Niekad taip žemai nebuvo religija nupuolus, kaip dabar ją puldo stambiosios bažnyčios galvos. Įdomu ir tas, kad nežiūrint kokioj pasaulio dalyj vyksta priešfašistiniai mitingai, juos seka ir dreba sėdėdamas Romoje popiežius.

Bedievis

JAPONIJA NORI KARINĖS SUTARTIES SU KINIJA PRIEŠ SSRS

Nankingas, Kinija, Spalio 24. —Japonijos valdžia reikalauja iš Kinijos, kad ji pripažintų nepriklausomybę šiaurinės Kinijos 5 provincijoms ir, kad jos sudarytų su Japonija karinę sutartį prieš Sovietus. Tačiau Kinija dar priešinas, nes ji draugiškai sugyvena su Sovietų Sąjunga ir jokio pavojaus nėra Kinijai.

Sunkiai Susirgo Draugas Indrulionis

Big Island, Ont. — Vasaros karščiams ir visokioms musėms pranykus, miškų darbininkai džiaugiasi sulaukę rudens sezono. Bet ir šis sezonas nėra taip patogus sveikatai, kaip nekuriems jis atrodo. Rudens sezonui atėjus, daug miškų darbininkų susirgo. Spalio 16 dieną iš 18 kempės Kenoros ligoninėn išvežė tris darbininkus, tarp jų ir draugą Indrulionį. Jis labai sunkiai serga ir jo gyvybė yra pavojuje, nes per keturias dienas draugui teko be jokios priežiūros išgulėti kempėje ir per tai, sako, gavo plaučių uždegimą.

Draugas J. Indrulionis yra susipratęs darbininkas ir darbininkiškos spaudos skaitytojas. Aštuonioliktos kempės lumberdžekiai linkime draugui Jonui greitai pasveikti. Be to, prašome draugų kenoriečių jį atlankyti.

J. Mikaila

Prakalbos Per Radio Vakarų Kanados Darbininkams

Regina, Sask.—Pradedant su spalių 26 d. iki 30 d. lapkričio, kiekvieną pirmadienio vakarą, nuo 6.45 val., bus laikomos interesingos prakalbos svarbiais darbininkams ir ūkininkams klausimais, per **C K C K radio** stotį.

Kalbės žymūs darbininkiško judėjimo vadai. Pasistengkite visi išgirsti ir paskiau diskusuoti kalbėtais klausimais.

Chinija Nebeužleisianti Nei Vieno Colio Žemės

Nanking, Spalio 22.—Chinija atsisako priimti Japonijos pasiūlymus bendram veikimui prieš Chinijos komunistus ir jų armijas, nes Nankingas matė tuose pasiūlymuose užsimojimą įtraukti Chiniją į sąjungą su Japonija prieš Sovietų Sąjungą, su kuria Chinija esanti geruose santykiuose.

Vienas Chinijos valdžios atstovas pareiškė, kad Japonija jau pertoli einanti. Chinija negali užleisti nei vieno colio.

Yra manoma, kad karas tarp Chinijos ir Japonijos neišvengiamas.

Prašome Atsišaukti

Sudbury, Ont.—Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D-jos 3-ios kuopos atsibuvusiam s p a l. mėn. 15 d. susirinkime, nutarta atsiklausti jūsų drauge per "Darbininkų Žodį," tai yra Jono Kazanausko, kur dabar gyvenate? Kadangi mes neturėjo jokios žinios, o jūsų duoklių mokėjimas yra pusėtinai užsilikęs.

Prašome pranešti, ką mandaryti, nes nepranešimas gali padaryti jums patiems nemalonumo.

Finansų Sekretorius
T. Bernotas
Box 302, Sudbury.

Winnipego Lietuvių Žinios

Visiems Winnipego ir apylinkės Lietuviams pranešame, kad Lietuvių Bendro Fronto Komitetas Lietuvoje Demokratinės Atsteigti šaukia visuotiną susirinkimą, kuriame bus aptarti svarbūs reikalai ir sudaryti planai kokiu būdu užsibrėžtą darbą vystyti pirmyn.

Susirinkimas įvyks pirmadienį lapkričio, 2 val. po pietų, 546 Selkirk Ave. (seniau buvusio Maksim Gorkio, rusų, kliubo).

Visiems lietuviams šis susirinkimas labai svarbus, tad prašome visus-visas atsilankyti į taip svarbų susirinkimą.

L.B.F.L.D.G. Komitetas

Hamiltoniečiams Naujiena

Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D-jos 2-ra kuopa, susidedanti su lenkų darbininkų draugijos P. T. L., spalio 31 dieną, šeštadienį, 8 val. vakare ant Edward Str. turės linksmą ir įdomų

M A S K A R A D Ą

Įdomiau apsimaskavusiems bus duodama dovanos. Laike maskarado gros orkestra. Bus galima visiems labai gerai pasišokti ir susidraugauti su lenkais darbininkais. Todėl kviečiame Hamiltono, Toronto, Delhi ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šią linksmą, bet kartu ir papuolančią pramogą.

Pradžia 7.30 vakare.

Rengėjai

LIETUVIŠKA KIRPYKLA
189 Henry Ave., Winnipeg, Man.
Savininkas, P. Motiejūnas
Visokį kirpėjo darbą atlieku greitai, švariai ir mandagiai. Kaina kaip ir kitur. Meldžiu Užeiti ir persitikrinti.

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947
J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas
Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.
Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Važiuodamas Tėviškėn
Kelionei popierių bei paskolos kreipkis pas
A. R. M. RITARI
Kelionės Popierių Ir Apdraudos Agentūra
30 Cedar St., Cochrane Block
SUDBURY, ONT.
Telefonas: 1881

APLANKYKIME LIETUVĄ PER KLAIPĖDĄ

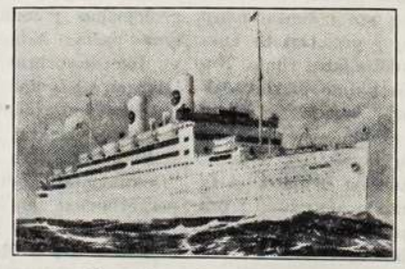

Lietuviams Gerai Žinoma
Švedų Amerikos Linija
(Per Gothenburgą, Švediją)
Dideliais, Moderniškais, Luksusiniais Motorlaiviais
"K U N G S H O L M" ir "G R I P S H O L M"
Populiariu Garlaiviu
"D R O T T N I N G H O L M"
Patogi, Greita Kelionė, Pigios Laivakortės
Vykstą į Lietuvą keleiviai iš Gothenburgo važiuoja elektriniais traukiniais per gražiąją ir Lietuvai draugingą Švediją (6 valandas laiko) į Stockholmą arba Kalmarą.
Tarp Švedijos ir Klaipėdos plaukioja 1934 m. statytas šiam susisiekimui moderniškas garlaivis "MARIEHOLM."
Laivų išplaukimai iš New Yorko
KUNGSHOLM, Spalių 21
GRIPSHOLM, Spalių 29
DROTTNINGHOLM, Lapkr. 19
GRIPSHOLM, Gruodžio 8, Kalėdinė ekskursija.
Platesnes žinias apie kelionę teikia veltui, parduoda laivakortes visi mūsų autorizuoti laivakorčių agentai ir visi Švedų Amerikos Linijos skyriai.
SWEDISH AMERICAN LINE
MONTREAL, QUE.: 1410 Stanley St. (9th Floor); CALGARY: Union Bldg.; HALIFAX: 71 Upper Water St.; WINNIPEG: 470 Main St.

FELIKSAS KEDZEUS
218 MANNING AVE., TORONTO, ONT.
Parduodu **WESTINGOHOUSE** ir kitų išdirbysčių radio, skalbiamas mašinas, elektrinius šaldytuvus, virtuvėms pečius, vandeniu apšildomus pečius, furnicas, blowers ir aliejum kūrenamas mašinas.
Hedges Bros, 637 College Str. Telefonas: LO 1247

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6[illegible]
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris